

ALGEMENE AANNEMING & RUWBOUW

De CO₂-
Prestatie-
ladder

Eric Leskens:
nieuwe voorzitter
van de Faba

Nieuwe sluisen in Ampsin:
een gigantisch,
doordacht project

Werfbeveiliging

Vermijd onverwachte kosten van diefstal en vandalisme

Beveiliging van de werf is een belangrijke zorg voor een bouwbedrijf. Inbraak, diefstal en vandalisme kunnen leiden tot grote directe én indirecte kosten, vertraging van het project en kan de veiligheid van uw werknemers in gevaar brengen.

Daarom is het van essentieel belang om uw terreinen te beveiligen. De 24/7 video-bewaking van BauWatch is snel geregeld en biedt een optimale beveiliging tegen ongewenste bezoekers.

Relax, wij regelen het voor u.

BauWatch

→ bauwatch.com

Vraag uw gepersonaliseerde offerte via onze website of bel
+32 3 300 28 02

EDITO

De bouw begint aan zijn CO₂-revolutie!

COLOFON

Verantwoordelijke Uitgever
Federatie van Algemene
Bouwaannemers (Faba)

Kunstlaan 20
1000 Brussel
Tel. 02 511 65 95
BTW BE 407 590 931
www.faba.be
info@faba.be

Verschijningsfrequentie /
Oplage
4x per jaar - 4387 exemplaren

Redactie
Patrice Dresse
Thijs Eeckhaut
Kevin Gouyette
Perrine Verhoyen
Mewen Binamé
Bart Derous
Fien De Fauw
Thomas Robette
Laura Vanhoutte
Alix Demeur
Silke Hoebeek

In samenwerking met:

Redactie en vertaling
Redactiebureau Palindroom

Vormgeving
Ramdesign

Het is al enkele jaren duidelijk: de klimaatuitdagingen staan centraal tussen de bezorgdheden van onze bedrijven. Onder druk van alle kanten heeft de Europese Unie haar initiatieven gelanceerd op basis van drie concepten: taxonomie, CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), ESG (Environmental, Social & Governance). Wat is het doel? Publieke en private financiering aanmoedigen op basis van transparante koolstofbalansen voordat we stapsgewijs overgaan tot CO₂-reductie.

Dit zal gevolgen hebben voor alle bedrijven, van het grootste in het begin tot het kleinste daarna. In de bouwsector zijn het ook onze publieke en private opdrachtgevers die ons zullen vragen om te rapporteren over de CO₂-impact van onze bedrijven en de projecten die voor hen ontwikkeld worden. Er worden echter verschillende methoden gebruikt om de koolstofbalans te berekenen. Ze vereisen begrijpelijke en verifieerbare gegevens, ook over de gebruikte bouwmaterialen.

Om ons het werk te vereenvoudigen en ons voor te bereiden op deze CO₂-rapportering, heeft de CO₂-Prestatieladder die door de overheid ondersteund wordt, het voordeel flexibel te zijn en een onmiddellijke financiële beloning te bieden voor de geleverde inspanningen door de aannemers. Het CO₂-certificaat wordt steeds vaker geëist door publieke opdrachtgevers, maar ook door studie bureaus en architecten bij bepaalde particuliere projecten... Een trein die we niet mogen missen en die de Faba zal ondersteunen met informatiesessies en opleidingen ten voordele van haar leden en hen toe te laten een CO₂-certificaat te bekomen.

Met collegiale groeten,

Eric Leskens
Voorzitter

U BETAALD HEEL WAARSCHIJNLIJK

TE VEEL BEDRIJFSVOORHEFFING

(En dit is geen grap...)

VRIJSTELLING VAN DE BETALING VAN **BEDRIJFSVOORHEFFING**

Wij begeleiden U!

STAP 1

Gepersonaliseerde
identificatie van de
vrijstelling

STAP 2

Berekening van het
bedrag en verzoek
tot terugbetaling

STAP 3

Administratieve
opvolging met de
overheidsinstanties

KEEP IN TOUCH!

info@easypartners.be • www.easypartners.be

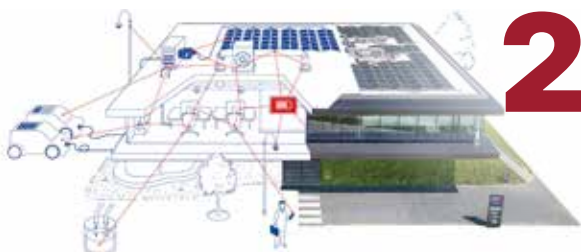
EasyPartners is een HR-adviesbureau gevestigd in Waterloo en actief in België.

INHOUD

Samenwerking tussen Dekerf en Vanbreda: Een ideaal scenario voor de bouwsector

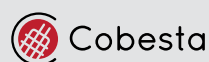
Antwerpen, 22 maart 2024 – Vanbreda Risk & Benefits doet bij de start van 2024 meteen twee overnames. De verzekeringsmakelaar nam recent twee kantoren over: Dekerf & Partners in Ternat en Simplex Employee Benefits Insurance in Hasselt en Herent.

CO₂-Prestatieladder in België krijgt stevige duw in de rug

De CO₂-Prestatieladder – ontwikkeld in Nederland – is een instrument en certificeringsschema dat in overheidsopdrachten gebruikt kan worden om CO₂-reducties in de bouwsector te stimuleren. Door de ladder in overheidsopdrachten te integreren kunnen ook aanbestedende overheden in België vandaag de CO₂-uitstoot van de bouwsector helpen verlagen.

Een publicatie van

De Federatie van Algemene Bouwaannemers,
De Unie van Aannemers van Spoorwegwerken,
De Federatie van Ontwikkelaars-Woningbouwers,
De Groepering van Aannemers van Industriebouw,
De Groepering van Algemene Aannemers van Houtbouw,
De Belgische Federatie van Zwembad- en Wellnessprofessionals
Cobesta - Groepering van Betonstaalverwerking en Vakgroep Erfgoedrestauratie

- Eric Leskens:
nieuwe voorzitter van de Faba 06
- Een nieuwe voorzitter voor BENOR! 08

Leden in de kijker

- Terugvordering van bedrijfsvoorheffing:
Ondernemers, hou uw geld in eigen handen! 10
- Thomas & Piron: combinatie van
innovatie, ambitie en pragmatisme 12
- Nieuwe sluizen in Ampsin:
een gigantisch, doordacht project 14
- Johan Franceus, gedelegeerd
bestuurder bij Wyckaert 16
- Nieuwe wind in Belgische
cementsector 18
- Gino Heyndrickx: Voorzitter van de
commissie Restauratie en Renovatie
van het Belgisch Patrimonium 20

In dialoog

- De CO₂-Prestatieladder: overheid
beloont duurzame bouwbedrijven 26

Events

- Algemene Vergadering van de UASW 28
- Studiereis UASW naar Kopenhagen
Studiereis Faba naar Lissabon 34
- De Family Day van Faba is terug! 35

Juridisch Advies

- Afschaffing quasi-immuniteit onder-
aannemers en andere hulppersonen 30

Sociale media

- Gezien op LinkedIn 29

Tijdens ons Federaal Comité van 20 maart 2024 hebben we de heer Michel Roovers, uittredend voorzitter van de Faba, bedankt voor zijn inzet binnen onze Federatie. Zijn opvolger, de heer Eric Leskens, werd tijdens hetzelfde comité verkozen en wordt daarmee de nieuwe voorzitter van de Faba. We hebben met hem gesproken over zijn ambities en om terug te blikken op de belangrijkste momenten die zijn loopbaan in de bouwsector hebben gekenmerkt.

Kunt u ons iets meer vertellen over uw carrière? Wat waren enkele van de meest invloedrijke ervaringen of projecten die hebben bijgedragen aan uw ontwikkeling als invloedrijke figuur in de bouwsector?

In 1984 studeerde ik af aan de Vrije Universiteit Brussel als burgerlijk bouwkundig ingenieur. Dat was een

crisisjaar voor de bouwsector, in tegenstelling tot vandaag was er een overschot aan ingenieurs op de arbeidsmarkt. Mijn carrière begon in het elektriciteitsbedrijf van mijn broer, waar ik als beginneling aan de slag kon. Begin jaren 80 was de introductie van de fax en de PC met floppydisks van 64K. Hoewel het niet mijn vakgebied was, leerde ik veel over speciale technieken en werfororganisatie. Ik werkte mee aan projecten zoals Aqualibi, Océade, en de opkomst van Shurguard.

Wat heeft uw interesse gewekt in de bouwsector en hoe heeft dit geleid tot uw beslissing om ondernemer te worden?

De keuze voor de bouwsector was voor mij vanzelfsprekend; het biedt de mogelijkheid om tastbare creaties te realiseren. Mijn familie bestaat uit veel zelfstandigen en het was altijd mijn droom om op eigen benen te staan. Na verschillende functies te hebben bekleed binnen EGTA, waaronder verantwoordelijk voor speciale technieken, aankoop, directeur van de wer-

ven en algemeen directeur, werd mij in 2008 gevraagd om de algemene leiding van de groep op mij te nemen. Dit bood mij ook de mogelijkheid om mij in te kopen in de firma na het behalen van bepaalde resultaten.

Wat zijn de specifieke expertisegebieden van ACH Bouw? Kunt u enkele recente projecten noemen die uw bedrijf heeft uitgevoerd en hoe deze passen binnen uw expertisegebieden?

Onze focus ligt op twee nichemarkten: zware renovatie in de sociale woningbouw en openbare zwembaden in PPS-vorm. ACH Bouw heeft samen met andere partners de renovatie van de FIERENS-blokken in Antwerpen uitgevoerd, evenals verschillende blokken voor de Lakense Haard. Momenteel zijn we bezig met de bouw van het zwembad Lago Bredene.

Wat zijn uw doelstellingen voor de toekomst als gedelegeerd bestuurder van ACH Bouw? Zijn er specifieke groeiplannen, innova-

Eric Leskens: nieu

we voorzitter van de Faba

ties of nieuwe markten waar uw bedrijf naar streeft?

Onder het motto 'stilstaan is achteruitgaan' moeten we blijven evolueren. We onderzoeken momenteel de mogelijkheden van modulair bouwen in de sociale woningbouw. Dit is een innovatief concept dat ons in staat stelt om efficiënter en duurzamer te bouwen, wat perfect past binnen onze toekomstige groeiplannen.

Wat ziet u als de belangrijkste uitdagingen voor de bouwsector in de komende jaren, en welke strategieën overweegt u om deze uitdagingen aan te pakken?

De ecologische uitdagingen zijn groot. Wij streven ernaar om met ACH Bouw het CO2-ladder certificaat niveau 3 te behalen en uiteindelijk naar niveau 5 te evolueren. Daarnaast ben ik ervan overtuigd dat digitalisering en robotisering de komende vijf jaar zullen doorbreken in de bouw. Want mijns inziens is er geen andere oplossing voor de personeelsschaarste in de bouw.

Als nieuwe voorzitter van Faba, wat beschouwt u als uw belangrijkste prioriteit? Zijn er specifieke initiatieven of veranderingen die u van plan bent door te voeren als voorzitter van Faba?

Mijn motto als voorzitter is 'back to gamba', oftewel terug naar de werkvloer. Als vertegenwoordiger van de algemene aannemers, moet Faba oplossingen bieden die de dagelijkse besommingen van aannemers verminderen. Ik wil absoluut het administratieve lastenboek voor privéwerken afwerken om herhaaldelijke discussies te vermijden. Samen met het Faba-team hoop ik de doorlooptijd van omgevingsvergunningen te verkorten, een evaluatie van de check-in at work door te voeren en een op maat gemaakt CO2-certificeringsplan voor onze leden op te stellen. Daarnaast willen we de kwaliteit van uitvoeringsdocumenten op werven verbeteren en actief meewerken aan de actualisering van de erkenningswetgeving binnen Embuild, vanuit het perspectief van de algemene aannemer.

Wij zijn ervan overtuigd dat de heer Leskens onze Federatie verder zal laten groeien om de belangen van de bouwsector en de ondernemers zo goed mogelijk te blijven verdedigen. Voor deze missie wordt hij bijgestaan door Claudio Grancitelli en Michel Roovers, die ondervoorzitters worden. ■

Didier Van De Velde:

Een nieuwe voorzitter voor BENOR!

Na twaalf jaar goede en loyale diensten legt Paul Meekels, afdelingshoofd Expertise Beton & Staal van het departement Mobiliteit en Openbare Werken bij de Vlaamse Overheid, zijn mandaat van voorzitter van de Vereniging voor het beheer van het BENOR-merk neer. Hij wordt opgevolgd door Didier Van De Velde, manager Civil Engineering bij Infrabel. Er staan BENOR in 2024-2025 belangrijke ontwikkelingen te wachten. De vzw bevindt zich in een cruciale fase. Een reden te meer om de balans op te maken met de nieuwe voorzitter van de raad van bestuur!

U bent al verschillende jaren lid van de raad van bestuur van de vzw voor het beheer van het BENOR-merk. Hoe functioneert de vereniging en het BENOR-merk?

De werking is gebaseerd op geduld en overtuigingskracht. In de raad van bestuur zitten mensen van zeer uiteenlopende achtergronden: publieke voorschrijvers, studiebureaus, architecten, verzekeraars, aannemers, fabrikanten, certificeringsinstanties, ... Sommigen willen

dat het BENOR-merk dynamisch en proactief evolueert. Anderen zien de nieuwe ontwikkelingen van het merk als kortstondige, soms gevaarlijke avonturen. Deze verschillen in aanpak hangen deels samen met de opleiding van de mensen die de vzw managen (ingenieurs, juristen, architecten, economen, communicatiespecialisten, ...). Dialoog en compromis krijgen altijd de bovenhand. Maar het vraagt vaak veel tijd om ideeën ingang te doen vinden en houdingen te veranderen.

Wat is er de afgelopen twaalf jaar gebeurd?

De overname van het BENOR-merk van NBN en de doorlichting van de plannen van dit merk waren de eerste fasen in de strategie van onze vereniging. De bouwwereld beschouwde het BENOR-merk als een verworvenheid, een zekerheid. Toen het merk nog in handen was van ervaren technici, werd het nooit ter discussie gesteld of a priori negatief beoordeeld. Dat is een totaal achterhaald paradigma.

Een merk, en zeker een collectief merk, moet zich op de markt positioneren. Zijn zichtbaarheid, zijn nut, zijn bestaansgrond moeten geëxpliciteerd worden via een dynamische promotie en via een open informering van de licentiehouders. De naamsbekendheid van een kwaliteitsmerk is niet te onderschatten. De be-

steschrijvers willen iets dat eenvoudig, toegankelijk en begrijpelijk is...

Vandaar het platform Quality2Build.be?

Inderdaad, de publieke en private voorschrijvers, maar ook de gebruikers van het merk verwachten een dergelijk informatiepunt. Een platform waar ze een antwoord vinden op vragen als: Wat is gecertificeerd? Sinds wanneer? Door wie? Stel u eens voor dat deze informatie vandaag niet gecentraliseerd, en zelfs eenvoudigweg niet beschikbaar was. Nochtans hebben spelers uit de sector zich verzet tegen het platform, dat vandaag vanzelfsprekend is geworden. De rol van Benny De Blaere, voorzitter van de Technische adviescommissie van het bouwbedrijf, is in dat opzicht niet te onderschatten. Hij heeft traag maar zeker de laatste twijfelaars weten te overtuigen; of toch op zijn minst ervoor gezorgd dat ze hun verzet tegen het project opgeven.

En de Kanaal Z-filmpjes?

Die zijn een van de onmiskenbare realisaties van de vzw BENOR. Vergeet niet dat er twintig reportages in twee talen gemaakt zijn, dus veertig filmpjes, om iedereen, ook het grote publiek van de bouwsector, op onderhoudende wijze te informeren over de rol van het BENOR-merk. Het woord geven aan alle stakeholders... uit alle sectoren... in zo wei-

“ De CO₂-Prestatieladder van bouwbedrijven en, breder, van alle organisaties, inclusief overheidsorganisaties, is een onderwerp dat veel vragen oproept. Met de CO2PL kunnen we deze vragen progressief en constructief aanpakken voor de hele waardeketen van de bouw ”

nig tijd! Het was een uitdaging die het secretariaat niet zonder de hulp van iedereen had kunnen realiseren. Niets bijzonders voor een collectief kwaliteitsmerk, ware het niet dat we ettelijke uren hebben besteed aan het stemmen van de violen!

En wat staat er in de nabije toekomst te gebeuren?

Ik zou zeggen dat BENOR onder het voorzitterschap van Paul zich de nodige middelen heeft verschaft, en het nu tijd is om de toekomstige opdrachten in te schatten. De sector evolueert heel snel: digitalisering, circulariteit, ESG, Taxonomie, CSRD, berichten naar professionals en/of particulieren, ontplooiing van de certificering en naamsbekendheid van het merk in andere sectoren... Er wachten ons uiteenlopende doelstellingen. Het is aan de raad van bestuur om de kansen die zich aandienen, te grijpen.

Via de CO₂-Prestatieladder? De strijd tegen cybercriminaliteit? INCERT?

Dat zijn drie heel verschillende projecten. Maar ze spruiten alle drie voort uit een strategie van ontplooiing, die in de lijn ligt van de successen van het merk - vandaar zijn naamsbekendheid -, en van zijn beheervereniging.

Dankzij de CO₂-Prestatieladder (CO2PL) kan BENOR zich eindelijk binnen de sector van de aannemers in een heel nieuw, maar zeer actueel domein positioneren. De CO₂-Prestatieladder van bouwbedrijven en, breder, van alle organisaties, inclusief overheidsorganisaties, is een onderwerp dat veel vragen oproept. Met de CO2PL kunnen we deze vragen progressief en constructief aanpakken voor de hele waardeketen van de bouw. We moeten uiteraard bekijken in welke mate we andere initiatieven (EPD, nieuwe CPR, TOTEM, ...) erbij kunnen betrekken als harmonische aanvulling van of integratie in de CO2PL.

Cybercriminaliteit, is dat geen verrassing?

Ja, het staat ver af van de initiële scope van het merk. Maar is dat niet precies wat verlangd wordt? BENOR introduceren in andere domeinen? Maar zonder het algemeen belang en de kwaliteitsgarantie uit het oog te verliezen?

Ik beschouw dit project, dat gesteund wordt door de Studiebureaus (ORI), ANPI en de FOD Economie, als een opportuniteit om het merk te ontplooiën... Het Centrum voor Cybersecurity België (CCB - ccb.belgium.be) superviseert, coördineert en waakt over de toepassing van de Belgische cyberveiligheidsstrategie. Het is belast met de opsporing, observatie en analyse van online veiligheidsproblemen. Nu heeft het een certificeringsschema voor dit type, zeer actuele risico's ontwikkeld. Waarom onze BENOR-expertise niet aanbieden om het merk bij het CCB te introduceren, en hen helpen bij de implementatie van dit schema in de bouw, maar ook in andere sectoren? De meeste overheids- en privébedrijven onderschatten dit soort risico's. BENOR kan door zijn naamsbekendheid, maar ook door zijn legitimiteit deze kwestie onder de aandacht van velen brengen. Het is ook een kans om ons te positioneren als een merk dat bedrijven helpt, en niet enkel als een politieagent die bedrijven controleert en eventueel bestraft!

INCERT in 2025?

Dat is een ontwikkeling die me ook na aan het hart ligt. Ik verklaar me nader: BENOR is een professioneel merk. De 'founding fathers' van de vzw droomden evenwel van een merk dat ook het grote publiek kan bereiken. Maar met een betonblok of een stalen balk is dat niet eenvoudig! Stelt u zich eens voor dat morgen het merk BENOR-INCERT zijn intrede doet in de huishoudens;

een installateur die zijn klant erop wijst dat hij ook inbraakalarmsystemen plaatst, onderhoudt en verbindt met een kwalitatieve alarmcentrale die erkend is door de overheid, veiligheidsdiensten (politie, FOD Binnenlandse Zaken), verzekeraars en hun makelaars.

Dat is een rechtstreekse indringing (als ik die uitdrukking mag gebruiken) in het leven van particulieren aangaande een heel concrete problematiek: hun huis beschermen tegen inbraak, en het degelijk beschermen! Ik vind dat we deze opportuniteit voor beide merken, INCERT & BENOR, niet mogen laten schieten.

Wie veel begeert, veel ontbeert?

Dat zou men inderdaad kunnen denken... De afgelopen twaalf jaar heeft Paul Meekels de fundamenten gelegd van de vzw. Hij moest moeilijke kwesties, vooral financiële, voorkomen en op zich nemen. Ik mag hopen dat alle spelers van de sector begrepen hebben dat deze problemen opgelost zijn... dat we vooruitgaan en dat de inkomsten die deze partnerschappen opbrengen ook promotiekansen zijn voor BENOR in de toekomst. De vereniging zal moeten extra inspanningen leveren en rekenen op haar secretariaat om deze dossiers proactief te beheren... alles bij elkaar genomen voor een zeer redelijke prijs en via een heel lichte structuur. Wat kan men meer wensen van een merk dat meer dan vijftig jaar geleden is uitgevonden om de overheidsdiensten en professionals van de bouw, maar ook particulieren, te helpen in alle vertrouwen de beste keuzes te maken voor een gegarandeerde kwaliteit! ■

Terugvordering van bedrijfsvoorheffing: Ondernemers, hou uw geld in eigen handen!

Een voordelig fiscaal mechanisme

Sinds 2018 biedt de regelgeving aannemers de mogelijkheid om gebruik te maken van een vrijstelling van de betaling van bedrijfsvoorheffing voor vastgoedwerken die in teamverband worden uitgevoerd. Dit belastingvoordeel betekent dat aannemers niet het volledige bedrag van de roerende voorheffing, berekend op het loon van hun werknemers, aan de fiscus moeten betalen, zonder dat er iets verandert aan het nettoloon van hun werknemers.

Voorwaarden voor de toekenning van de vrijstelling

Deze vrijstelling wordt maandelijks berekend en bedraagt 18% van het loon van de werknemers, ploegenpremie inbegrepen, van wie de activiteit voldoet aan de toekenningsvoorwaarden. Om voor dit voordeel in aanmerking te komen, moet de aannemer aantonen dat de werknemers voor wie hij de aanvraag

indient, voor ten minste 1/3 van hun totale beroepsactiviteit en in overeenstemming met het arbeidsregime waaraan ze onderworpen zijn :

- momenteel op de werf of werken werken;
- deel uitmaken van één of meerdere ploegen;
- voeren bouwwerkzaamheden uit;
- een belastbaar bruto uurloon van ten minste € 16,67 ontvangen.

Werknemers die op de bouwplaats(en) werken

Het begrip bouwplaats moet strikt worden geïnterpreteerd. Het is geen werkplaats of magazijn. De aannemer moet dus de verplichting tot aangifte van werken naleven, indien dit van toepassing is op de werf, zonder te vergeten om ook de aanwezigheid van arbeiders, onderaannemers en onafhankelijke onderaannemers op de werf mee te delen via een registratiedienst zoals Checkin@work.

Werknemers die deel uitmaken van een of meer teams

Een team wordt gedefinieerd als minimaal 2 personen die identieke of complementaire taken uitvoeren wat betreft inhoud of omvang. Een team kan bestaan uit twee werknemers of een werknemer en een bedrijfsleider. Merk op dat alternerende leerlingen en studenten niet tot een team worden gerekend. In het geval van één ploeg moeten de werknemers actief zijn op dezelfde locatie. In het geval van meerdere ploegen is het niet vereist dat ze na elkaar aan het werk zijn, hoewel een onderbreking van de activiteit altijd mogelijk is. Omgekeerd kunnen de verschillende ploegen waarin de werknemers zijn verdeeld tegelijkertijd op de locatie aan het werk zijn.

Werknemers die bouwwerkzaamheden uitvoeren

Alle werken in onroerende staat worden in zeer ruime zin bedoeld: de

bouw, de verbouwing, de afwerking, de inrichting, de herstelling, het onderhoud, de schoonmaak en de afbraak van een onroerend goed van nature of van een gedeelte ervan, alsook elke handeling die de levering van roerende goederen en de plaatsing ervan in een onroerend goed inhoudt op zulke wijze dat het roerend goed onroerend van aard wordt (zie art. 20, § 2 van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 houdende maatregelen tot verzekering van de betaling van de btw).

Het gaat dus uiteraard om onroerende werken in de bouwsector (CP 124), maar ook in de schoonmaaksector (CP 121), de landbouwsector (CP 144), de metaalbouwsector (CP 111), de houtverwerkende sector (CP 126) en de elektriciteitssector (CP 149.01).

Werknemers met een belastbaar bruto uurloon van ten minste 16,67 euro.

Dit is het bedrag dat geldt voor 2024, jaarlijks geïndexeerd, exclusief bonussen (behalve de ploegentoeslag).

Het belastingvoordeel in detail

Zoals hierboven vermeld, bedraagt de vrijstelling van betaling sinds 2020 18% van de totale belastbare bezoldiging van alle betrokken werknemers, tot het bedrag van de beschikbare roerende voorheffing. In 2018 bedroeg deze vrijstelling slechts 3%, tegenover 6% in 2019, dus nu is het moment om te profiteren!

Belastbaar loon omvat lonen, salarissen, ploegpremies en voordelen van welke aard dan ook.

Andere bonussen dan ploegentoeslagen, eindejaarspremies, onbetaalde vergoedingen, opzegvergoedingen, vervangingsinkomsten en vergoedingen die door de werknemer zijn verdiend, maar aan zijn begunstigen zijn betaald of toegekend, vallen hier echter niet onder.

Als de bedrijfsvoorheffing van een betrokken werknemer niet volstaat om het voordeel uit te putten, kan het resterende deel worden overgedra-

gen naar de bedrijfsvoorheffing die nog beschikbaar is na de toepassing van het voordeel op een (of meer) andere werknemer(s) die aan de voorwaarden voldoet (voldoen).

Tot slot kan deze vrijstelling van de roerende voorheffing gecombineerd worden met andere mechanismen voor vrijstelling van de roerende voorheffing, met uitzondering van deze voorzien voor nacht- en/of ploegenarbeid.

Dus waar wacht u nog op om je voordeel te claimen? Hou uw geld in uw zakken!

Als u meer informatie wenst over dit onderwerp, aarzel dan niet om ons te contacteren via thijs.eeckhaut@faba.be en/of thomas.robette@faba.be en/of info@faba.be. ■

Leden in de kijker

Thomas & Piron: combinatie van innovatie, ambitie en pragmatisme

Thomas & Piron, opgericht in 1976, is in de loop der jaren uitgegroeid tot een van de toonaangevende bouwbedrijven in België. Sinds iets meer dan 10 jaar breidt het bedrijf internationaal uit, met een aanwezigheid in zes landen in Europa en Noord-Afrika. Edouard Herinckx, directeur van de holdingmaatschappij van de T&P Group, sprak met Faba over de sleutels tot hun succes en de belangrijkste uitdagingen voor de sector.

Familie-DNA en gecontroleerde groei

Gevraagd naar het geheim van de Thomas & Piron Group, benadrukt Edouard Herinckx onmiddellijk de filosofie van de groep, die diep geworteld zit in het DNA: *“Ondanks onze groei hebben we de waarden behouden die onze stichter, Louis-Marie Piron, ons heeft nagelaten: een familiegevoel en hechte relaties, zowel tussen onze medewerkers als met onze klanten, evenals een constante focus op oplossingen.”* Deze nauwe band met de klant bleek al in 1988, toen het bedrijf zijn eerste showroom opende in Erpent. Edouard Herinckx: *“Dit stelde ons in staat om dichterbij onze klanten te komen, of liever gezegd potentiële klanten, die met eigen ogen konden zien hoe groot onze expertise was.”*

Thomas et Piron bleef in handen van één aandeelhouder, maar kende een gestage maar gecontroleerde groei, waardoor het bedrijf geleidelijk zijn eigen activiteiten kon ontwikkelen, voordat het in 2011 zijn eerste overname realiseerde. Sindsdien is de groep steeds sterker geworden

dankzij verschillende acquisities en heeft ze haar activiteiten uitgebreid tot buiten de Belgische grenzen. Vandaag is de groep actief in 6 landen, met iets meer dan 3.400 werknemers.

Een pragmatische duurzame overgang

In een steeds concurrerendere en uitdagendere bouwsector heeft Thomas & Piron geprobeerd zich te onderscheiden en te beantwoorden aan de steeds hogere eisen van de markt: *“Als bedrijf hebben we snel initiatieven durven nemen om te anticiperen op bepaalde grote uitdagingen, met name die van de duurzame transitie”,* zegt Edouard Herinckx.

De groep heeft inderdaad al enkele jaren een duidelijke strategie om zijn koolstofimpact te verminderen, met name door een aantal circulaire principes te integreren. Zo werden al in een zeer vroeg stadium warmtepompen geïntegreerd in de gebouwen en werd het vizier gericht op afvalsortering en hergebruik. Edouard Herinckx: *“Vandaag spreken we bij Thomas & Piron niet meer van afbraak, maar van demontage. Containers met gedomonteerde materialen keren terug naar onze magazijnen en we proberen ze een tweede leven te geven in een nieuw project.”* De groep rolde ook een nieuwe strategie uit om materialen just in time, just in place te leveren, wat uitstekende resultaten heeft opgeleverd op het gebied van zowel productiviteit als minder milieu-impact. Tot slot betreft de groep ook zijn partners en leveranciers bij zijn inspanningen, bijvoorbeeld door van hen te eisen dat ze een minimum aan materiaalverpakking gebruiken.

De aanpak voor de duurzame transitie is ambitieus, maar pragmatisch. Thomas & Piron is in staat om op alle verzoeken en situaties in te spelen: *“We moeten realistisch zijn: sommige gebouwen kunnen niet worden gerenoveerd om aan de Europese milieueisen te voldoen. Ik denk met name aan oude gebouwen in het stadscentrum, waar uitwendige isolatiewerkzaamheden onmogelijk zijn. Thomas & Piron kan inspelen op elke bouw- of renovatiesituatie en ervoor zorgen dat de gebouwen zeer energie-efficiënt zijn en perfect voldoen aan de behoeften van de bewoners.”*

Digitalisering voor meer efficiëntie

Thomas & Piron hanteert een vergelijkbare aanpak voor digitalisering. Edouard Herinckx: *“We zijn resoluut toekomstgericht, maar we blijven pragmatisch. We zijn altijd bereid om innovatieve IT-oplossingen en tools te gebruiken, maar alleen als ze een echte toegevoegde waarde bieden voor het project of de projecten in kwestie.”*

Een duidelijke vraag naar het welzijn van de sector

Als belangrijke speler in de Belgische bouwsector pleit Thomas & Piron voor een vermindering en vereenvoudiging van de administratieve last, die vaak innovatie en ondernemingszin in de weg staat. *“We zien vandaag dat een werfleder het grootste deel van zijn werkdag achter zijn bureau doorbrengt, bezig met administratieve zaken. Dit toont aan dat er op dit niveau een echte werkoverbelasting is en dat we dit aspect van ons beroep moeten vereenvoudigen”,* besluit Edouard Herinckx. ■

Nieuwe sluizen in Ampsin: een gigantisch, doordacht p

Het project voor de modernisering van de sluizen van Ampsin, dat in 2018 van start ging, gaat nu de laatste fase in, waarbij de sluizen worden aangepast aan de behoeften van grote schepen. Tegen september zullen twee nieuwe sluizen van indrukwekkende afmetingen operationeel zijn, waardoor het waterverkeer aanzienlijk zal toenemen en grotere binnenschepen zullen kunnen passeren. Dit kolossale project, een echte katalysator voor groei in de regio, werd uitgevoerd door hoofdaannemer Duchêne, een dochteronderneming van Groep Eiffage. Faba sprak met Arnaud Villaumé, projectmanager bij Duchêne, die de belangrijkste aspecten van het project duidt.

Het project, met een initieel budget van meer dan €120 miljoen, wordt uitgevoerd door het Waals Gewest in het kader van een bredere Europese inspanning om het watertransport te moderniseren en te stimuleren. De sluis van Ampsin, gelegen aan de rand van Amay, is de laatste in een reeks van vijf installaties die dit uitbreidingsproces ondergaan, op het traject van de Maas tussen Namen en Lanaye (Visé). Zoals Arnaud Villaumé uitlegt, wordt het project gekenmerkt door een uitgebreid en duurzaam programma: "Het omvat natuurlijk de bouw van nieuwe grote sluizen, maar ook de ontwikkeling van de oevers, de aanleg van een voetgangers- en fietsersbrug en de aanleg van een kunstmatige rivier om de biodiversiteit te bevorderen."

Een gigantisch project

Om de situatie in enkele regels samen te vatten: vóór de werken bestond de Ampsin-site uit 2 sluizen, een hoofdsluis (136m bij 16m), een

tweede kleinere en een dam. Het doel van het project is dus om de afmetingen van de twee oorspronkelijke sluizen te vergroten, waarbij de hoofdsluis wordt vergroot van 136 naar 225m lang en van 16 naar 25m breed, waardoor de capaciteit wordt verviervoudigd.

"Praktisch gezien is het verbouwingsproject opgedeeld in twee afzonderlijke fasen, zodat het riviertransport tijdens de werkzaamheden kan doorgaan. De eerste fase, die in januari 2022 werd voltooid, omvatte de bouw van een alternatieve sluis (225m x 12,5m) tussen de dam en de oorspronkelijke hoofdsluis, zodat het watertransport tijdens de werkzaamheden kon doorgaan. Dit was een cruciale fase voor de start van de tweede fase, namelijk de bouw van de nieuwe hoofdsluis van 225m x 25m. Deze sluis moet aan het einde van de zomer van 2024, in augustus of september, in gebruik worden genomen, na enkele maanden van testen en controles", voegt Arnaud Villaumé toe.

Het transformatieproject omvatte een onvermijdelijk complex aspect, namelijk de bouw van de alternatieve sluis op de rivier zelf, zonder directe verbinding over land. "De eerste sluis lag op een eiland. Daarom bouwden we een tijdelijke brug over de sluis die nog in gebruik was en die machines tot 90 ton moest kunnen dragen", legt Arnaud Villaumé uit.

De teams van Duchêne hadden ook te maken met de winterbepalingen voor de bouw van de nieuwe sluiswand, waardoor ze de capaciteit van de dam niet konden verlagen tussen 31 oktober en 1 april, wat grotendeels het tijdschema bepaalde: "Voor de bouw van de bouwkuip, die ons in staat stelt om in het droge te werken, hadden we slechts 6 maanden om de damplanken te installeren, de tegenlager te plaatsen, het droog te zetten, alles af te breken, opnieuw op te bouwen en te verwijderen. Deze deadline was niet haalbaar voor de bouw van de nieuwe 225m lange sluiswand aan de kant van de dam. Dit werk moest daarom in 2 jaar worden uitgevoerd, tijdens de zomers van 2019 en 2020."

Andere onvoorziene uitdagingen

De werf werd ook verstoord door andere factoren die onmogelijk te voorzien waren, te beginnen met de Covid-pandemie, die de planning enigszins in de war stuurde en een reorganisatie van de werken noodzakelijk maakte. Ook de overstro-

roject

mingen van juli 2021 hadden een impact op de werken en zetten de reeds gebouwde betonnen secties en de bouwkuip van de tijdelijke sluis onder water. "Gelukkig was de sluis zo goed als klaar. Alles moest opnieuw worden opgeruimd, maar we hadden geen machines op de vloer van de sluis, dus de schade bleef beperkt", herinnert de projectmanager zich opgelucht.

Een grondige verbouwing van de oevers

Naast de bouw van de nieuwe sluisen was ook een volledige renovatie van de oevers en de omgeving nodig om het waterverkeer vlot te laten verlopen: "Stroomafwaarts, in de richting van het dorp Ombret, werd de hoofdweg langs de rivier iets verder landinwaarts heraangelegd, waardoor de waterweg 65m breder werd, wat overeenkomt met een uitgraving van bijna 300.000m³. Deze verbreding was nodig om in de toekomst grotere boten veilig te kunnen laten manoeuvreren en aanmeren. Op dezelfde manier hebben we ook stroomopwaarts van de dam gewerkt en deze met 17 m verbreed", legt Arnaud Villauré uit.

Behoud van natuurlijke omgeving centraal

Vanaf het begin van het project was een van de hoofddoelen van de projecteigenaar, SPW, het behoud van de rijke biodiversiteit van de loca-

tie. Dit leidde tot de aanleg van een kunstmatige, bijna 700m lange rivier op de rechteroever, die dienst doet als vispassage en de herinstructie van een zalmsoort bevordert. Deze rivier maakt deel uit van een breder landschapsherinrichtingsplan dat is ontworpen om de biodiversiteit te stimuleren, met name door broedgebieden te creëren voor bepaalde diersoorten, zoals ijsvogels.

Herontwikkeling die ook lokale gemeenschap ten goede komt

De nieuwe voetgangers- en fietsersbrug uit cortenstaal is ongetwijfeld een eyecatcher van dit project. De brug vervangt de oude, gedateerde betonnen voetgangersbrug en zal veel meer veiligheid en comfort bieden voor gebruikers. Op de rechteroever overspant de brug de nieuwe hoofdweg, zodat je er vanaf beide kanten op kunt, wat veel gemakkelijker is voor wandelaars en fietsers. Op de rechteroever sluit de voetgangersbrug aan op het aangelegde na-

tuurgebied, waardoor gebruikers een mooi uitzicht hebben.

Het project is ook economisch gunstig voor de regio: hoofdaannemer Duchêne blijft niet alleen werken met een groot aantal eigen werknemers, maar maakt er ook een punt van om waar mogelijk lokale partners en onderaannemers in te schakelen.

Samengevat betekent de verbreding van de sluisen van Ampsin een aanzienlijke vooruitgang voor het transportnetwerk over de binnenwateren in Wallonië, dat ook bijdraagt tot een vermindering van het wegverkeer en dus een positieve invloed heeft op de CO₂-uitstoot. Met een aanzienlijke lokale toegevoegde waarde en de vele maatregelen om de rijke biodiversiteit van de site te beschermen en te ontwikkelen, toont dit voorbeeldproject de mogelijkheid om economische en milieudoelstellingen te combineren, rekening houdend met het welzijn van de lokale bevolking. ■

Johan Franceus, gedelegeerd bestuurder bij Wyckaert

Als algemene aannemer is Wyckaert anno 2024 een vaste waarde in de bouwsector. Van ontwerpfase en financiering tot uitvoering en het vermarkten van een project: Wyckaert profileert zich als een totaalpartner voor zijn klanten. En dat steeds met kwaliteit, service, expertise en een persoonlijke relatie met de klant. Eigenschappen die gedelegeerd bestuurder Johan Franceus ook doortrekt in zijn functie als voorzitter van de algemene aannemers van Embuild Oost-Vlaanderen.

De missie van Wyckaert is eenvoudig: van elk bouwproject een referentieproject maken waar alle betrokken partijen trots op zijn. Niet enkel onze bouwheren, maar ook architecten, studie bureaus, onderaannemers, leveranciers en medewerkers. Bouwen gaat over vandaag én morgen, is de duidelijke visie: *“Want wat we nu realiseren heeft niet alleen een impact op de huidige maatschappij, maar ook op de kinderen van onze kinderen.”* Deze weg bewandelt Wyckaert vandaag met Johan Franceus als gedelegeerd bestuurder, een taak die in 2008 op zich nam.

Kan u uw professioneel traject kaderen?

Johan Franceus: In 1990 heb ik mijn studies burgerlijke bouwkunde tot een goed einde gebracht. Na nog een bijkomend jaar MBA-studies en een korte verplichte legerdienst als onderofficier, ging ik in 1992 voor het eerst aan de slag bij Wyckaert, waar ik enkele jaren werkte als projectleider. Na omzwervingen bij enkele andere bouwbedrijven keerde in 2005 terug naar de oude stal als directeur van de studie- en projectvoorbereiding. Om dan uiteindelijk in 2008 de rol als gedelegeerd bestuurder

op mij te nemen. Sinds 2012 ben ik ook actief binnen de besturen van Embuild Oost-Vlaanderen algemeen en meer specifiek ook de tak van algemene aannemers. Van die laatste deelgroep ben ik sedert januari dit jaar de voorzitter.

Hoe heeft u Wyckaert de laatste 16 jaar als gedelegeerd bestuurder zien veranderen?

Wyckaert is de laatste jaren als bedrijf enorm geëvolueerd. We zijn organisch sterk blijven groeien, maar wel zonder het familiale karakter te verloochenen. Duidelijke communicatie, korte lijnen, directe aanspreekpunten ... Dat vinden we heel belangrijk. De mensen kennen elkaar en kunnen makkelijk bij elkaar terecht. Maar anderzijds hebben we ook wel de structuur van een groot bedrijf en zijn we op het vlak van capaciteit zeker gegroeid. De structuur is vlak, maar er zijn uiteraard wel duidelijke bedrijfsprocessen en procedures die

“ De grootste uitdaging blijft de arbeidsmarkt die onder druk staat. De instroom van nieuwe medewerkers blijft problematisch. Het blijft heel belangrijk om ons te richten tot jongeren, al in een vroeg stadium ”

voor een grote speler onontbeerlijk zijn. Wyckaert heeft een zeer rijke geschiedenis, die teruggaat tot het einde van de 19e eeuw. Die ervaring koppelen we dag in dag uit aan een vooruitstrevend beleid.

En aan een uitgebreid activiteitenpakket?

Onze activiteiten zijn inderdaad vrij divers. We bewegen zowel in de residentiële bouw als in de utiliteits- en industriebouw. Wat betreft industriebouw zijn we vooral actief in de Gentse kanaalzone en kunnen we teren op een aantal vaste klanten zoals Volvo Cars, Volvo Trucks, Arcelor-Mittal, Coca Cola ... De verdeling openbare en private markt zal ongeveer fifty-fifty zijn. We proberen dat bewust zo te spreiden omdat we niet graag al onze eieren in een mandje leggen. Zo kunnen we meer inspelen op de ene markt als de andere markt net een moeilijk moment kent.

Als we wat dieper ingaan op die groei, waar situeert die zich dan? Vooral op het vlak van manschappen en nieuwe activiteiten of ook in de manier van bedrijfsvoering?

Vooral aan de interne structuur is aardig gesleuteld. Vroeger hadden we voor een project bijvoorbeeld een werfleider en een projectleider die overkoppelend werkten. Maar intussen beschikken we ook over een uitgebreide studiedienst, met een onderdeel werkvoorbereiding, met een BIM-cel ... We hebben een aankooppdienst die de projectleiders ondersteunt en sinds kort is er ook een nazorgdienst die zorgt voor een zo feilloos mogelijke oplevering van het project. Dus op het vlak van structuur en organisatie hebben we toch een enorme evolutie doorgemaakt. Uiteraard zijn we ook gegroeid in aantal, zowel qua manschappen als projecten. Dat gaat hand in hand met de hertekende structuur.

Als gedelegeerd bestuurder werpt u ongetwijfeld ook eens een blik op de toekomst. Is Wyckaert gewapend voor de uitdagingen die de sector kent?

De grootste uitdaging blijft de arbeidsmarkt die onder druk staat. De instroom van nieuwe medewerkers blijft problematisch. Het blijft heel belangrijk om ons te richten tot jongeren, al in een vroeg stadium. Binnen Embuild is er nu ook een programma waarbij mensen uit de sector naar de scholen trekken om jongeren warm te maken. De vijver in Vlaanderen is heel klein, terwijl in Brussel en Wallonië op het vlak van arbeidskrachten wel nog potentieel is. En we moeten zelfs buiten onze landsgrenzen durven kijken om het nijpende tekort op te vangen. Een tweede zeer belangrijke uitdaging is zonder twijfel de transitie naar een circulaire economie. Daar moeten we allemaal samen werk van maken.

Welke stappen onderneemt Wyckaert daarin?

Veel, en op alle vlakken. Dat gaat van de CO2-Prestatieladder en ESG-rapportering tot het scheiden van afval en duurzame energievoorzieningen op werven. Zulke zaken zullen in de toekomst alleen maar belangrijker worden en Wyckaert wil daar graag een voortrekkersrol in spelen. En we moeten ook wel, want anders spelen we in de toekomst niet meer mee.

Is dat ook een van de redenen waarom u zich ook overkoppelend binnen Embuild engageert?

Absoluut. Dergelijke organisaties hebben een impact op besluittrekkers en overheidsorganen. Via Embuild kunnen aannemers hun gezamenlijk punten duidelijk maken en ik vind het persoonlijk belangrijk om mij daar volop voor te engageren. Denk maar aan het vergunningsbeleid dat meer dan eens als een strop rond een project zit. Het voortraject verloopt bijzonder problematisch en daar moet iets aan gedaan worden. De overheid voelt of ziet niet altijd de sense of urgency van dergelijke zaken en met Embuild kunnen hier wel een draagvlak voor creëren.

Welke boodschap zou u als voorzitter van de algemene aannemers Embuild Oost-Vlaanderen willen meegeven?

Dat de uitdagingen enerzijds niet klein zijn, maar dat we anderzijds ook wel zelf de sleutels in handen hebben om die uitdagingen het hoofd te bieden. Op het vlak van digitalisering zijn er heel veel tools voorhanden, maar de sector moet zich daar nog meer voor openstellen. Of het nu BIM, 5D AR en VR of AI is, we moeten deze innovaties en ontwikkelingen omarmen en op de juiste manier gebruiken. ■

Nieuwe wind in Belgische cementsector

In tijden van duurzame transitie in de bouwsector is de Belgische cementindustrie vastbesloten om deel uit te maken van de oplossing en niet van het probleem. Vanuit deze optiek wil FEBELCEM, de Federatie van de Belgische Cementnijverheid, de hele waardeketen decarboniseren, met als doel een 'net zero'industrie tegen 2050. Faba legde haar oor te luisteren bij FEBELCEM-directeur Hervé Camerlynck. Met een heldere blik en in alle transparantie legde hij uit waar de industrie de komende jaren naartoe moet en gaf hij een overzicht van de resterende uitdagingen.

Ambitieuus durven zijn

"De Belgische cementindustrie heeft zich tot doel gesteld om tegen 2050 koolstofneutraal te zijn. Dit is uiteraard een werk van lange adem, via een progressief transformatieprogramma dat moet bijdragen aan de Belgische doelstellingen om koolstofarm te worden, evenals tot de tussentijdse Europese doelstellingen: tegen 2030 een vermindering van de broeikasgasuitstoot met 55% ten opzichte van 1990 en tegen 2040 een vermindering van 90%", steekt Hervé Camerlynck van wal. Als je bedenkt dat de Belgische cementindustrie jaarlijks 6,5 miljoen ton cement produceert, wat overeenkomt met 3,5% van de broeikasgasuitstoot van ons land, hoeft het geen verder betoog dat deze decarbonisatiedoelstelling erg ambitieus is voor FEBELCEM.

Dit decarbonisatieprogramma heeft betrekking op de hele bouwsector en gaat gepaard met kolosale investeringen, die alleen al voor de Waalse fabrieken bijna 2 miljard euro bedragen. "Zo kunnen we investeren in installaties die CO₂ afvangen, om ze vervolgens te transporteren en op te slaan in uitgeputte gasreserves in de Noordzee. Daarnaast ontwikkelen we nieuwe cementrecepten: het NEOCEM-onderzoeksprogramma, dat in 2020 van start ging in samenwerking met Buildwise, CRIC-OCCN en het OCW, moet de specifieke geschiktheid aantonen voor het gebruik van nieuwe soorten ternair cement met een verlaagd klinkergehalte", legt de CEO uit.

Collectieve circulaire aanpak

Om haar doelstellingen te bereiken, wil FEBELCEM circulaire methodieken ontwikkelen voor het gebruik van beton, dat zich hier bijzonder goed toe leent. Hervé Camerlynck wijst echter op een conditio sine qua non: "Circulariteit moet absoluut beginnen in de ontwerpfase. Alleen door circulair te ontwerpen kunnen we zorgen voor een maximaal circulair gebruik van beton. De decarbonisatie van de bouw is dus een zaak van alle spelers in de sector: opdrachtgevers, architecten, aannemers, studiebureaus ... Iedereen moet samenwerken met die circulaire aanpak in het achterhoofd."

Welgekomen versterking

Historisch gezien was de Belgische cementindustrie gevestigd in Wallonië, omdat in dit deel van het land kalksteenafzettingen te vinden zijn, de basisgrondstof voor cement. FEBELCEM groepeerde vroeger de drie geïntegreerde spelers in Wallonië: CCB, Holcim en Heidelberg Materials.

Onlangs zijn echter twee grote spelers uit Vlaanderen toegetroten tot de federatie: Cemminerals en

VVM. Een welgekomen versterking in deze belangrijke periode, legt Hervé Camerlynck uit: *“Cemminerals en VVM (een dochteronderneming van de CRH-groep), die omschreven worden als niet-geïntegreerde spelers omdat ze geen oven hebben om hun eigen klinker te produceren, zijn gevestigd in de havens van Gent en Antwerpen. Hun komst getuigt van een sterk engagement en is doorslaggevend voor het bereiken van de koolstofneutraliteitsdoelstellingen in de waardeketen van beton.”* Hun engagement in de federatie is ook gekoppeld aan de nieuwe Europese CBAM-verordening, die Europese en niet-Europese fabrikanten op gelijke voet plaatst als het gaat om het belasten van CO₂-uitstoot, en die een stimulans zal zijn voor de partnerlanden van de Europese Unie om zich achter de ambitieuze klimaatdoelstellingen te scharen.

Op naar een beter imago

FEBELCEM wil ook de inspanningen van de Belgische cementindustrie en de reeds behaalde resultaten extra onder de aandacht brengen. *“Het promoten van onze betrokkenheid en het in de verf zetten van onze vooruitgang op het vlak van duurzame ontwikkeling is evenzeer een prioritair werkteerrein. Sinds de aankondiging van de Europese Green Deal zijn de inspanningen van de bouwsector in het algemeen, en die van de cementindustrie in het bijzonder, aanzienlijk toegenomen, en dat is een goede zaak”,* zegt Hervé Camerlynck. Hij voegt eraan toe: *“In vergelijking met 1990 hebben we de gemiddelde koolstofvoetafdruk van cement al met 30% vermindert. Wat de brandstoffen betreft, is meer dan 60% van de energievoorziening intussen afkomstig van alternatieve brandstoffen bereid uit afval, dat ook een deel van de grondstoffen levert. Tot slot zijn er talrijke initiatieven genomen om de biodiversiteit op de steengroeven te bevorderen, ook tijdens hun exploitatie.”*

Voor de directeur van FEBELCEM is promotie van vitaal belang voor de cementindustrie, ook op lange termijn: *“Door meer en beter te communiceren over onze dalende milieu-impact maken we onze sector aantrekkelijker voor nieuwe medewerkers, vooral voor jongeren, omdat we aantonen dat de beroepen in de cementindustrie zinvol en resoluut toekomstgericht zijn. Dit gaat van de intrinsieke voordelen van beton in termen van levensduur, thermische inertie, akoestiek en brandveiligheid tot de noodzaak om beton voor te schrijven en het piekfijn toe te passen om het beste uit te halen”.*

Uitdagingen op verschillende niveaus

Op Europees niveau kan FEBELCEM rekenen op de steun van CEMBUREAU, de in Brussel gevestigde Europese federatie van de cementindustrie, die de verschillende nationale federaties verenigt en optreedt als een echte belangenvertegenwoordiger van de sector bij de Europese instellingen.

“CEMBUREAU heeft zich sterk ingezet voor de invoering van het mechanisme voor koolstofgrens-correctie (CBAM) omdat het voor de verschillende Europese cementspelers een echte noodzaak was om naar een level playing field toe te werken”, geeft Hervé Camerlynck aan.

Op Belgisch niveau wijst hij echter op verschillende pijnpunten, waarvan de problematiek van de aanvraagprocedure van vergunningen door de Gewesten de eerste is: *“Het is absoluut noodzakelijk om het administratieve luik voor het verkrijgen van vergunningen, dat veel te complex is en innovatie in de weg staat, te vereenvoudigen”.* De directeur betreurt ook de terughoudendheid van regionale instellingen met betrekking tot het promoten van

nieuwe koolstofarme beton- en cementsoorten in hun bestekken. Hij voorziet echter beterschap dankzij de Europese taxonomie, waardoor financiële en milieudoelstellingen nu samenvallen voor de bouwsector, ook al komt dit nog niet voldoende tot uiting in openbare aanbestedingen.

Hervé Camerlynck hamert ook op de inspanningen die nog geleverd moeten worden met betrekking tot CO₂-afvang en transport: *“We hebben de steun van de gewesten nodig voor de ontwikkeling van infrastructuur voor CO₂-transport, want dit is een zeer complex gegeven, zowel qua regelgeving als qua vergunningen. Ook de federale overheid zal een belangrijke rol spelen in het grensoverschrijdend transport van CO₂. Tot slot zullen de cementsector en alle andere industriële sectoren een enorme hoeveelheid koolstofvrije energie nodig hebben om hun duurzame transitie te doen slagen. In dit opzicht hebben de federale en regionale overheden nog heel wat werk voor de boeg, zowel wat productie als transport betreft”,* besluit hij. ■

Gino Heyndrickx: Voorzitter van de commissie Restauratie en Renovatie van het Belgisch Patrimonium

Recent werd er binnen het Wetenschappelijk en Technisch Competentiecentrum van de Bouw (het voormalige WTCB, thans "Buildwise") een nieuwe commissie opgericht die zich toespitst op de Restauratie en Renovatie van het Belgisch Patrimonium.

Als aannemer gespecialiseerd in restauratiewerkzaamheden, werd u verkozen als eerste Voorzitter van deze Commissie. Waarom meent u dat u deze eer te beurt viel?

Het feit dat wij met ons bedrijf ICS betrokken zijn bij én restauratie als renovatie zal hier niet vreemd aan zijn. Ons netwerk van zowel theoretische onderzoekinstellingen, over geïnspireerde gepassioneerde aannemers tot historische eigenaarsverbonden heeft bij deze functie zeker een meerwaarde. Mijn persoonlijke doorgedreven passie voor het metier én het feit dat ik deze wil doorgeven, kan misschien ook de keuze beïnvloed hebben.

Hoe plant u de komende jaren richting te geven aan deze Commissie?

We zouden graag zowel vraag gestuurd als aanbod gestuurd willen werken. Als eerste hebben we het identificeren van de belangrijkste

aandachtsgebieden binnen de bouwwereld en de restauratiewereld vanuit de vraagstelling door de diverse betrokken stakeholders. Aannemers, studiebureaus, architecten geven aan welke de noden zijn aan kennis en informatie.

Vanuit de aanbodzijde, willen we vooral duurzaam en innovatief vooruitdenken. Het technisch onderbouwen van innovatieve producten en procedés gekoppeld aan de huidige en toekomstige normen in renovatie en restauratie zal deel uitmaken van het beheersplan. Dit in synergie met de laatste technologische evolutie. Uiteraard staat dit alles in functie van de bredere doelstellingen van het behoud en de promotie van het bestaand patrimonium.

Naast onderzoek zal er ook aandacht zijn voor het verspreiden van de informatie via geijkte kanalen. Regelmatige communicatie, feedback en evaluatieprocessen zullen ook essentieel zijn voor het monitoren van de voortgang en het maken van aanpassingen indien nodig. Begrijp dat deze opsomming van uitdagingen zeker niet limitatief is en dat de inbreng van de leden hier van primair belang is.

Door een collaboratieve en vooruitstrevende aanpak te bevorderen, kan het comité de komende jaren een betekenisvolle impact maken op de restauratie en renovatie binnen de bouwwereld.

Wat zijn volgens u de voornaamste uitdagingen waarvoor op dit eigenste ogenblik nog een oplossing moeten worden gevonden en waaraan zal u de komende jaren prioriteit geven?

Zowel de restauratiewereld als de renovatiewereld heeft zijn eigen prioriteiten. Binnen het behoud van historische gebouwen en monumenten is het allereerst een opdracht om duurzame restauratiemethoden en materialen te vinden. De authenticiteit en de meerwaarde van herstelde structuren moet aangetoond worden, met in het achterhoofd het zinvolle voor de gemeenschap bij het behoud van historisch erfgoed. Het is prioritair om deze uitdagingen aan te pakken door middel van onderzoek naar innovatieve restauratietechnieken en het ontwikkelen van richtlijnen voor duurzame restauratiepraktijken. De samenwerking tussen de verschillende partijen in de sector dient gestimuleerd te worden.

Binnen de renovatie en aanpassing van het bestaand patrimonium hebben we dezelfde uitdagingen, maar met meer nadruk op het in kaart brengen van het gebouw. De effectieve mogelijkheid om de aanpassingen aan het gebouw aan de hedendaagse normen te laten voldoen, dient grondig onderzocht te worden. Er mag geen bijkomend schade ontstaan omwille van ingrijpende nieuwe technieken die geïmplementeerd worden in het kader van de heden-

daagse normen. Uiteraard brengen we hier niet alleen nieuwe uitvoeringsmethodes en materialen onder de aandacht maar ook alle toepassingen van AI en AR.

Heeft u reeds een aantal concrete initiatieven in gedachten?

Ja, enkele concrete projecten staan al op de planning. We voorzien allereerst om de bestaande technische nota's en onderzoeken die betrekking hebben op het renoveren en restaureren van bestaand patrimonium up-to-date te brengen. Er worden ook workshops en trainingen voor de professionals ingepland om op de hoogte te blijven van de nieuwste technieken en methoden in hun vakgebied. Daarnaast zetten we in op het ontwikkelen van richtlijnen en "code goede praktijk" voor duurzame renovatie en restauratie, met de nadruk op het gebruik van milieuvriendelijke materialen, circulaire en energie-efficiënte oplossingen. Een digitaal platform zal worden opgezet waar we informatie kunnen delen en samenwerken aan gemengde projecten. En als laatste voorzien we om evenementen te organiseren om het bewustzijn over het belang van renovatie of restauratie binnen ons patrimonium te promoten en onze betrokkenheid kunnen benadrukken. Binnen de Commissie werd intussen heel wat expertise verzameld.

Hoe plant u deze kennis en know-how te benutten in de loop van de komende jaren?

Via het werkplatform waar de resultaten van de onderzoeken worden gepubliceerd kunnen de leden van de commissies, nota's en onderzoeksresultaten raadplegen. Dit platform kan dienen als een centrale hub om kennis te delen en samenwerking binnen de commissies te stimuleren. Daarnaast is het belangrijk dat de leden op de hoogte blij-

ven van de nieuwste ontwikkelingen en technieken. Deze info kan gedeeld worden bij workshops, seminars of tijdens vergaderingen. De samenwerking tussen de verschillende commissies is heel belangrijk. Het is essentieel dat er een constante uitwisseling is van resultaten van uitgevoerd onderzoek. Uiteindelijk gaat het steeds over bouwen al dan niet met specifieke aandachtspunten.

Op welke ondernemingen en organisaties hoopt u te kunnen steunen en hoe zal u deze werkzaamheden trachten te coördineren?

Het is onze intentie om samen te werken met een breed scala aan ondernemingen en organisaties, waaronder Buildwise, Faba, restauratiebedrijven, renovatiebedrijven, architectenbureaus, studiebureaus, overheidsinstanties, universiteiten, opleidingscentra en producenten. Deze partners kunnen een waardevolle bijdrage leveren door expertise, middelen en netwerken beschikbaar te stellen voor onderzoek en projecten op het vakgebied.

In eerste instantie is er een partnerschap opgezet waarbij ondernemingen en organisaties werden uitgenodigd om zich aan te sluiten bij de leden van de commissie om samen te werken aan de gedefinieerde doelstellingen. Er zal dan regelmatig worden overlegd en gecoördineerd tussen de commissie en haar leden, om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden goed op elkaar worden afgestemd en dat er synergieën ontstaan. Indien opportuun kan er vanuit de commissie een subgroep worden opgericht die zich verdiept in een

bepaald onderzoek waarbij ook andere partners zich kunnen aansluiten. Verder kan de commissie bijdragen aan digitale platformen en communicatietools om de samenwerking en kennisuitwisseling met partners te faciliteren. De Commissie kan eveneens rekenen op de deskundige ondersteuning van Buildwise, die heel wat middelen ter beschikking stelt om dit gezamenlijk initiatief te doen slagen.

Hoe staat u tegenover een dergelijke samenwerking en wat hoopt u samen met hen te kunnen realiseren?

Wij onderschrijven ten volle de samenwerking met Buildwise voor hun deskundige ondersteuning en middelen die zij ter beschikking stellen om het gezamenlijke initiatief van deze Commissie voor de Renovatie en Restauratie van het bestaand Patrimonium te doen slagen. Wij hopen beroep te kunnen doen op de reeds bestaande expertise en ervaring op het gebied van bouwtechniek en renovatie om verdere innovatieve projecten te ontplooiën en de hedendaagse uitdagingen aan te gaan in de Reno Restowereld.

Door nauw samen te werken met Buildwise, kunnen we krachten bundelen en synergieën benutten om efficiënte oplossingen te vinden voor complexe vraagstukken op het gebied van renovatie en restauratie. Samen willen we streven naar duurzame werkmethoden met behoud van de authenticiteit van historische gebouwen en monumenten. Met de deskundige ondersteuning van Buildwise hopen wij dat we vooruitgang kunnen boeken in het behoud en de bevordering van het Belgisch erfgoed en dat we met gezamenlijke inspanningen kunnen bijdragen aan het versterken van de culturele identiteit van België voor de komende generaties.

Zou u, in één krachtige boodschap, kunnen samenvatten wat de meerwaarde is van de Commissie en waarop de ondernemingen actief in jullie sector de komende jaren zullen kunnen rekenen?

De Commissie biedt ondersteuning en expertise aan ondernemingen in onze sector van renovatie en restauratie, om hen te helpen groeien en succesvol te zijn in een steeds veranderende markt. Ondernemingen kunnen vertrouwen op onze ondersteuning en innovatieve oplossingen om hun doelen te bereiken. ■

Partner in de kijker

Pascal Joosten

Vanbreda Risk & Benefits neemt twee verzekeringskantoren over in Vlaanderen

Antwerpen, 22 maart 2024 – Vanbreda Risk & Benefits doet bij de start van 2024 meteen twee overnames. De verzekeringsmakelaar nam recent twee kantoren over: Dekerf & Partners in Ternat en Simplex Employee Benefits Insurance in Hasselt en Herent. Dekerf is gespecialiseerd in BOAR-verzekeringen, Simplex in Employee Benefits en actuariële consultancy. Met deze overnames versterkt Vanbreda Risk & Benefits haar positie als grootste verzekeringsmakelaar van het land.

Pedro Matthynsens, CEO bij Vanbreda: “We zijn erg blij om beide kantoren te verwelkomen binnen onze groep. We staan steeds open voor nieuwe samenwerkingen om naast organisch ook via gerichte overnames verder te groeien. Met 18 entiteiten in de Vanbreda-groep, hebben we intussen meer dan 800 medewerkers aan boord. Sommige

dochterondernemingen maken al meer dan een decennium deel uit van ons groeverhaal. De overgenomen makelaars groeien en bloeien verder en daar zijn we als Belgische onderneming best trots op. We kiezen bewust voor partners met een sterke commerciële drive, lokale verankering én een gelijkaardige bedrijfscultuur. Dat laatste is het belangrijkste ingrediënt voor een succesvolle integratie en een duurzame samenwerking.”

Commerciële en lokale inkoopkracht in Vlaams-Brabant

Pascal Joosten, Director Risk & Broker Services bij Vanbreda over Dekerf & Partners: “Het familiebedrijf, opgericht in 1959, is ondertussen uitgegroeid tot een toonaangevende speler in het Pajottenland. Hun omzet bedroeg 1,4 mio euro in 2023. Dekerf & Partners richt zich tot particulieren, zelfstandigen en kmo's. Het kantoor heeft een uniek concept rond building & bouw en een eigen herstelnetwerk in scha-

debeheer. De locatie vormt een perfecte aanvulling van ons regionaal netwerk van kantoren en een ideale uitvalsbasis om in Vlaams-Brabant verder te groeien onder leiding van Dirk Dekerf.”

Dirk Dekerf, zaakvoerder Dekerf & Partners: “Voor ons is de persoonlijke relatie met onze klanten prioritair. We staan hen bij in alle gebeurtenissen in hun dagelijkse leven. Dankzij deze samenwerking zullen wij niet alleen blijven inzetten op onze persoonlijke aanpak, maar ook onze diensten verder optimaliseren. Het productengamma zal uitbreiden waardoor we nog beter zullen kunnen inspelen op ieders behoeften. De bundeling van de krachten geeft ons ook een sterkere onderhandelingspositie bij verzekeraars. Voor Dekerf Verzekeringen is dit een volgende stap in de groei die ooit startte met een eerste klant in 1959 en uitgegroeid is tot een groot netwerk van klanten in Vlaams-Brabant en het Pajottenland.” ■

Dirk Dekerf

Samenwerking tussen Dekerf en Vanbreda: Een ideaal scenario voor de bouwsector

We spraken met Dirk Dekerf van Dekerf & Partners en Pascal Joosten van Vanbreda Risk & Benefits over de impact van deze samenwerking.

De samensmelting tussen Vanbreda en Dekerf & Partners brengt een veelvoud aan voordelen voor de bouwsector. Dirk Dekerf legt uit: *"We hadden al een sterk 'Building Concept' voor bouwaannemers, waarbij eenvoud en volledige ontlasting van de bouwaannemer en de toekomstige eigenaar centraal stonden. Vanbreda brengt hier nog meer specialisatie en expertise bij, vooral in overeenkomsten met leveranciers en verzekeringsmaatschappijen. Dit zal onze dienstverlening naar een hoger niveau tillen."*

Pascal Joosten vult aan: *"Wij zijn een Belgisch bedrijf met al decennialang een sterke focus op de bouwsector, met een team van ongeveer 25 specialisten die uitsluitend bezig zijn met bouwgerelateerde zaken. De samenwerking met Dekerf & Partners zorgt ervoor dat één plus één drie wordt in plaats van twee. Onze gecombineerde krachten zullen resulteren in betere voorwaarden, prijzen en een uitgebreider dienstenaanbod."*

Voordelen van de samenwerking

De samenwerking biedt specifieke voordelen voor de bouwsector. *"We kunnen nu betere voorwaarden en premies onderhandelen, en beschikken over meer specialisten die ons*

bijstaan op diverse domeinen zoals cyberrisico en op vlak van opvolging wetgeving", aldus Dirk Dekerf. "Voorheen moesten we als klein kantoor veel tijd besteden aan deze zaken, nu kunnen we snel en efficiënt reageren dankzij de expertise van Vanbreda."

Pascal Joosten verwijst in dat verband naar recente nieuwe wetgeving, met name Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek: *"De wetgeving verandert voortdurend en heeft in dit geval een aanzienlijke impact voor de diverse bouwpartijen. Waar bouwheren zich voorheen in geval van schade alleen tot de hoofdaannemer konden richten, kunnen zij zich in de toekomst ook tot onderaannemers wenden. Wij gaan onze klanten hierover informeren via webinars en andere kanalen, en dezelfde service bieden aan de klanten van Dekerf."*

Uitbreiding van Diensten en Producten

Op de vraag welke nieuwe diensten en verzekeringsproducten bouwaannemers kunnen verwachten, antwoordt Pascal: *"Cyberisico's zijn nu belangrijker dan ooit. Vanbreda is marktleider op dit gebied. Meer dan 1.000 kmo's hebben al een dergelijke verzekering afgesloten, meer dan 300 bedrijven hebben al een schade aangegeven. We hebben specialisten die dagelijks de trends opvolgen, we passen de inhoud van onze polissen voortdurend aan, en ontwikkelen stevast nieuwe dienstverlening rond preventie. Een concreet voorbeeld is Phishing as a Service; workshops die we organiseren voor medewerkers van bedrijven om hen aan de hand van simulaties te trainen op het herkennen van phishing e-mails. Ook in de bouwsector wordt cyberveiligheid steeds crucialer. We zullen onze klanten volledig adviseren over risicopreventie en -beheer."*

Dirk Dekerf voegt toe: *"We hebben een sterke marktkennis en kunnen dankzij de samenwerking met Vanbreda onze expertise bundelen om bouwaannemers maximaal te ontlasten. Voor 2024 hebben we drie webinars op de planning staan, met name een over de nieuwe wetgeving, een specifiek voor de bouwpromotoren en een over cyber en fraude."*

Innovatieve Benadering voor de Bouwsector

Beide bedrijven zetten zich in voor voortdurende ondersteuning en innovatie in de bouwsector. *"Het in kaart brengen van de essentiële en overbodige aspecten voor bouwaannemers is cruciaal om hen volledig te ontzorgen," zegt Dirk. Pascal voegt hieraan toe: "We blijven de vinger aan de pols houden bij veranderende bouwmethoden en nieuwe risico's. Ook hernieuwbare energie en veiligheid op de bouwplaats zijn belangrijke aandachtspunten."*

Pascal benadrukt ook het belang van Vanbreda's inkoopkracht: *"Onze onderhandelingspositie bij verzekeraars is sterk, wat resulteert in de beste prijs-kwaliteitsverhouding voor onze klanten. We brengen de verschillende risico's in kaart van alle betrokken partijen en verzekeren die op een optimale manier, tegen een zo laag mogelijke kost. Dit concept is uniek en moeilijk kopieerbaar."*

Deze samenwerking van Dekerf & Partners in Vanbreda Risk & Benefits belooft een nieuwe dimensie van dienstverlening voor de bouwsector, met een sterke focus op innovatie, risicobeheer en klantgerichtheid. De samenwerking vormt een belangrijke stap in de groei en versterking van beide bedrijven, met een gezamenlijke ambitie om de bouwsector optimaal te bedienen. ■

CO₂-Prestatieladder in België krijgt stevige duw in de rug

De CO₂-Prestatieladder – ontwikkeld in Nederland – is een instrument en certificeringsschema dat in overheidsopdrachten gebruikt kan worden om CO₂-reducties in de bouwsector te stimuleren. Door de ladder in overheidsopdrachten te integreren kunnen ook aanbestedende overheden in België vandaag de CO₂-uitstoot van de bouwsector helpen verlagen. Eind april kondigde de vzw BENOR, dat de kwaliteit van bouwmaterialen garandeert, met trots een exclusief partnerschap aan met de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) om de CO₂-Prestatieladder in België uit te breiden.

“Deze samenwerking tussen BENOR en SKAO vertegenwoordigt een cruciale stap in het bevorderen van duurzaam ondernemen in België”, zegt Patrice Dresse, Secretaris-Generaal van het merk BENOR. “We kijken ernaar uit om Belgische ondernemingen en overheden te

helpen hun ecologische voetafdruk te verkleinen en bij te dragen aan de overgang naar een groenere en meer duurzame economie.”

Dankzij dit initiatief zullen Belgische ondernemingen en de overheden toegang hebben tot een internationaal erkend instrument om hun CO₂-impact te beoordelen en te verbeteren. Enkele grote spelers, zoals BESIX en Eiffage, geven alvast het goede voorbeeld. Fabra vroeg hen tekst en uitleg.

Welke concrete maatregelen neemt uw bedrijf om te voldoen aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder? Zijn er specifieke maatregelen of initiatieven die u wilt benadrukken?

Bart De Bruyckere, QHSE manager bij Besix: “Over de jaren heen hebben we al heel wat maatregelen genomen: wat onze eigen emissies betreft, denken we aan de inkoop van hernieuwbare energie en het

uitvoeren van energie-audits. Het verduurzamen van onze kantoren en productielocaties, elektrificatie van materieel en wagenpark, duurzame bouwoplossingen, het gebruik van zachte mobiliteitsoplossingen, een duurzaam business travel beleid ... zijn allemaal thema's waar we sterk op inzetten.”

“Onze eigen emissies omvatten echter slechts 5% van onze totale footprint. Het overgrote deel bevindt zich in de materialen en diensten die we inkopen. Het vermijden van emissies is hierbij de eerste prioriteit. Door middel van value engineering proberen we de benodigde hoeveelheid materiaal te reduceren en te optimaliseren. We zetten hier als BESIX sterk op in. In een tweede stap proberen we dan gebruik te maken van duurzamere materialen waarbij we focussen op de voor ons meest relevante materialen zoals stortklaar beton, cement en staal. Daarnaast worden op projectniveau heel wat optimalisaties uitgewerkt

gaande van het hergebruik van materialen en duurzaam transport tot het ontwerpen van een energieneutrale tunnel.

Brice Duchêne, milieucoördinator bij Duchêne: “We hebben een duidelijk actieplan opgesteld om onze CO₂-uitstoot te verminderen: zo zijn we overgestapt op een energiecontract met 100 % hernieuwbare energie die in België geproduceerd wordt (zonne- en windenergie). We stelden ook vast dat onze grootste impact te maken heeft met het brandstofverbruik van onze voertuigen. Daarom besloten we dat alle bedrijfsvoertuigen die besteld worden na 1/7/2023 100% elektrisch zijn. Verder implementeerden we ook een nauwkeurige energiemonitoring voor onze hoofdkantoren, om verbruikers te identificeren en precieze maatregelen te nemen om het energieverbruik te verminderen.

Wat zijn volgens u de belangrijkste voordelen van de CO₂-Prestatieladder voor bedrijven in de Belgische bouwsector? Hoe kan dit initiatief helpen om duurzaamheid te bevorderen en de CO₂-voetafdruk van de sector te verkleinen?

Bart De Bruyckere: “Wat mij betreft, zijn er drie grote voordelen voor bedrijven in de Belgische bouwsector: ten eerste uniformiteit en vereenvoudiging van het aanbestedingstraject over de verschillende regio's heen. In Nederland zien we sinds enkele jaren dat in het aanbestedingstraject van Rijkswaterstaat naast de CO₂ PL ook de MKI (milieukostenindicator) als EMVI criteria wordt toegepast. Dit kunnen we alleen maar ondersteunen. Ten tweede is er het in kaart brengen van het eigen energieverbruik en de daaraan gerelateerde emissies. Door deze aan te pakken wordt het kostenplaatje voor de onderneming gereduceerd. Ten derde moet de transitie binnen de waardeketen gestimuleerd worden. Niet alleen de leveranciers en onderaannemers, maar ook opdrachtgevers hebben een heel belangrijke rol in dit verhaal.

Brice Duchêne: “De CO₂-prestatieladder is een prima hulpmiddel om de metingen van onze CO₂-uitstoot te structureren en om reductiedoelstellingen op bedrijfsniveau vast te stellen en op te volgen. Niveau 5 van de ladder, dat scope 3 (indirecte emissies) aanpakt, zal ons in staat stellen om materiaalleveranciers en onderaannemers erbij te betrekken, wat een impact zal hebben op de hele sector.”

Kwam uw bedrijf uitdagingen tegen bij de implementatie van de CO₂-Prestatieladder?

Bart De Bruyckere: “Bij de start van een implementatie zal men zich vooral focussen op de eigen emissies waarbij de inventarisatie en het opzoeken van data complex en tijdrovend kan zijn. Maar éénmaal dit in kaart is gebracht kan het mits optimaliseren van een aantal processen sterk worden vereenvoudigd. De grote uitdaging ligt in de zogenaamde scope 3 emissies en dan meer specifiek data verzameling gerelateerd aan de inkoop van goederen en diensten. De implementatie van de CO₂-Prestatieladder kan ook alleen maar slagen als dit gedragen wordt door de gehele organisatie.”

Brice Duchêne: “De grootste uitdaging op het gebied van implementatie is volgens mij het verzamelen van (betrouwbare) gegevens en de middelen die daarvoor nodig zijn. Deze nieuwe vereiste moest worden geïntegreerd in de bestaande organisatie en daar moet je echt wel de nodige tijd en ruimte voor vrijmaken.”

Hoe ziet u de rol van de CO₂-Prestatieladder evolueren in de toekomst van de Belgische bouwsector?

Bart De Bruyckere: “Eén van de grote risico's en uitdagingen voor de bouwsector vandaag en morgen is de sterke groei aan duurzaamheidsregulering en duurzaamheidsrapporteringen, zowel door overheid als door de private markt. De bouwsector is dan ook vragende partij voor meer uniformiteit. Verder heeft de implementatie van de CO₂-Prestatieladder in België alleen maar kans van slagen als dit breed wordt toegepast door onze opdrachtgevers. Het is voor de Belgische bouwsector ook van belang dat dit efficiënt gebeurt met een dialoog tussen alle partijen. Opdrachtgevers hebben hierin de belangrijkste rol. Zij bepalen tenslotte het duurzaamheidsniveau van hun project. Tot slot moet een overheid naast het opleggen van eisen zoals een CO₂ PL ook de nodige financiële stimuli voorzien om de transitie naar een duurzame bouwsector te verwezenlijken. Men kan niet verwachten dat een algemene aannemer alle inspanningen en risico's moet dragen. Elke partij heeft zijn rol te spelen!

Brice Duchêne: “Zoals reeds vermeld, zal de echte uitdaging bestaan uit het werken aan scope 3, die buiten het bereik van het bedrijf valt en inspanningen van onderaannemers en leveranciers zal vereisen. Anderzijds is dit ook gewoon een geweldige kans voor de sector om samen te werken aan het verminderen van de vervuilende emissies die verband houden met onze activiteiten.” ■

De CO₂-Prestatieladder: overheid beloont duurzame bouwbedrijven

De overheid introduceerde recent de CO₂-Prestatieladder als een sleutelinitiatief om de infrastructuursector structureel te verduurzamen. Dit transparante systeem stimuleert bouwbedrijven niet enkel om hun ecologische voetafdruk te verkleinen, maar geeft hen daarbij meteen ook een competitief voordeel bij de gunning van overheidsopdrachten.

Interview met Tom Roelants van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Hoe kan de CO₂-Prestatieladder infrastructuurbedrijven helpen om te voldoen aan de alsmaar strenger wordende regelgeving rond duurzaamheid?

Tom Roelants: Met de CO₂-Prestatieladder hebben we een uniform en

transparant kader gecreëerd om de ambities rond CO₂-reductie van de Europese Green Deal te helpen realiseren binnen de Vlaamse infrastructuursector. Het doel is om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn en netto geen CO₂ meer uitstoten. Tussentijds wil men tegen 2030 alvast een CO₂-reductie van 55% bekomen. Dankzij dit instrument is er nu meer duidelijkheid voor alle partijen en kunnen zij hun CO₂-reductiedoelstellingen beter in kaart brengen, meetbaar maken en opvolgen.

Vanuit Europa zijn bovendien recent ook de EU Taxonomy regelgeving en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) ingevoerd. Hierdoor zijn grote bedrijven, en op termijn ook alle andere bouwbedrijven, verplicht om jaarlijks te rapporteren over hun duurzaamheidsinspanningen en de resultaten daarvan. De CO₂-Prestatieladder is een handig kader om als bouwbedrijf nu al aan die verplichting te voldoen.

Hoe werkt de CO₂-Prestatieladder concreet vanuit het perspectief van bouwbedrijven?

De CO₂-Prestatieladder is een getrapte systeem. Het werkt als een certificeringssysteem met vijf niveaus, waarbij elk niveau staat voor bepaalde maatregelen en prestaties op het gebied van CO₂-reductie. Als bouwbedrijf kan je zelf kiezen op welk niveau je wil deelnemen. Niet iedereen moet dus meteen op het hoogste niveau deelnemen. We geven je de gelegenheid om hier geleidelijk in te groeien.

Je kan je trouwens niet enkel als bedrijf laten certificeren, maar ook voor één bouwproject. Dat is interessant als je je bv. als bedrijf op niveau 3 bevindt, maar voor een specifieke opdracht op niveau 4 wil meedingen. Ook wanneer meerdere bedrijven zich samen onder een consortium willen inschrijven voor een overheidsopdracht is dit een interessante optie.

Op het hoogste niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt de hele keten in beeld gebracht. Het gaat dan dus niet meer enkel over wat je als bedrijf zelf uitstoot, maar ook over de CO₂-uitstoot van o.a. alle leveranciers, onderaannemers, partners en gebruikte materialen. Op die manier krijg je volledige transparantie over de totale CO₂-impact van een werf of jouw bouwbedrijf, wat zeer waardevol is in het kader van de CSRD.

Hoe wordt de CO₂-Prestatieladder door de Vlaamse overheid gebruikt bij het toekennen van opdrachten aan bouwbedrijven?

Als overheid gebruiken wij de treden van de CO₂-Prestatieladder als een gunningscriterium en geven we goede leerlingen een competitief voordeel. Bedrijven die willen mee-

dingen voor een overheidsopdracht zijn op zich niet verplicht om deel te nemen aan deze ladder, maar zij bevinden zich dan wel op niveau 0. Hoe hoger bedrijven op de ladder komen te staan, hoe hoger de fictieve korting die wij hen toekennen op de inschrijvingsprijs. Die korting stijgt per trede met twee procent.

Op niveau vijf krijgt een bedrijf dus een fictieve korting van tien procent. Dat betekent concreet dat je als bouwbedrijf tien procent hoger kan inschrijven dan een concurrent die niet deelneemt aan de CO₂-Prestatieladder. Als overheid zijn we dus bereid om meer te betalen aan bedrijven die maatregelen nemen om hun CO₂-impact te verkleinen.

Bedrijven zijn niet verplicht om gecertificeerd te zijn op het moment van de inschrijving. In elke opdracht omschrijven we duidelijk wanneer

dat wel het geval moet zijn. Voor kortlopende opdrachten moet je gecertificeerd zijn voor de voorlopige oplevering. Bij langlopende opdrachten dien je ten laatste één jaar na de gunning gecertificeerd te zijn. We geven bouwbedrijven dus ruim de tijd om hun certificering in orde te brengen.

Welke uitdagingen kunnen zich mogelijk nog stellen rond dit systeem?

We hebben nu één kader gecreëerd rond CO₂-reductie. De komende jaren zullen we echter ook dat gelijke speelveld moeten blijven garanderen. De maatschappij én de duurzaamheidsdoelstellingen evolueren immers continu. Daarom zijn we blij dat BENOR dit systeem beheert en erop toeziet dat het juist wordt toegepast. Als onafhankelijke partij vermijdt BENOR dat wij als aanbestedende overheid een dubbele rol moeten opnemen.

Meer informatie :
www.co2-prestatieladder.be ■

Algemene Vergadering 2024 van de UASW

In het Château de Namur heeft de Unie van Aannemers van Spoorwegwerken haar leden uitgenodigd voor de Algemene Vergadering 2024 die plaatsvond op 17 mei!

De AV begon met een toespraak van de heer Fabrice Meeuw, Algemeen Directeur van Constructiv, die de deelnemers het zeer positieve bilan van de basisveiligheids certificering voor spoorwegpersoneel presenteerde.

Deze presentatie werd gevolgd door een uiteenzetting van de Unie over de stand van zaken van haar lopende

Events

de dossiers en haar verschillende toekomstige initiatieven ten behoeve van de sector.

Het academische gedeelte van de AV werd afgesloten door mevrouw Marlene Klompenhouwer, Chief Procurement, Production & Supply Chain Officer van Infrabel, die een zeer duidelijke presentatie gaf over de lopende en toekomstige projecten binnen Infrabel, evenals enkele verduidelijkingen over de organisatie van haar nieuwe afdeling.

Deze Algemene Vergadering werd ook gekenmerkt door de herverkiezing van de heer Kris Mertens als Voorzitter van de Unie van Aannemers van Spoorwegwerken voor een nieuwe termijn van 3 jaar! Wij feliciteren hem van harte met deze herverkiezing en wensen hem veel succes!

Na de vergadering werden de deelnemers uitgenodigd voor een gezellige lunch in het Kasteel, waarna ze met de kabelbaan naar het stadscentrum gingen voor een middagbezoek en wijnproeverij in de wijnkelder Grafé Lecocq!

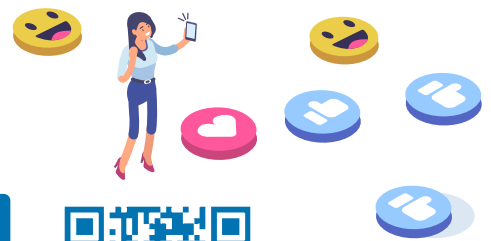
De UASW is verheugd over deze geslaagde dag die haar leden de kans gaf om van gedachten te wisselen over de grote uitdagingen en de toekomst van de spoorwegsector. Ze wil ook Marlene Klompenhouwer en Fabrice Meeuw bedanken voor hun waardevolle bijdrage, evenals haar partners die aanwezig waren! ■

Gezien op LinkedIn

Wist u al dat de Faba actief is op LinkedIn? Hieronder een greep uit enkele posts van de afgelopen weken. Volg onze pagina en ontvang als eerste updates specifiek aan de sector!

← volg ons op LinkedIn

Eurobridge - Het cruciale belang van brugveiligheid.

Bruggen vereisen speciale aandacht om hun veiligheid en duurzaamheid te garanderen. Voortdurend onderhoud van deze kunstwerken is een belangrijk onderdeel van de bouwsector.

Het jaarlijkse Europese symposium hashtag#Eurobridge, dat experts op dit gebied samenbrengt, is een unieke gelegenheid om meningen en expertise uit te wisselen over de uitdagingen die gepaard gaan met het onderhoud van bruggen en hun ecologische voetafdruk, en om nieuwe mogelijkheden te verkennen.

Deze intensieve dag van conferenties, debatten en rondetafelgesprekken wordt afgesloten met toespraken van de heer Rafal Stanecki van de European Commission, DG Move, en de heer Tri-don Christian, Structural Maintenance Working Group, FIEC EU.

De Federatie van Algemene Bouwaannemers - Fédération des Entrepreneurs Généraux de la Construction is trots om deel uit te maken van het succes van dit evenement, dat cruciaal is voor het duurzame beheer van onze infrastructures. Laten we samen blijven werken aan de veiligheid en veerkracht van onze bruggen.

#Faba #Eurobridge

Baanbrekend Onderzoek van de KU Leuven: Impact van Residentiële Vergunningstrajecten in België

Recent onderzoek van de KU Leuven, in samenwerking met IDEA Consult en de Federatie van Algemene Bouwaannemers - Fédération des Entrepreneurs Généraux de la Construction, werpt een onthutsend licht op de economische impact, doorlooptijd en slaagkansen van residentiële vergunningstrajecten in België.

Belangrijkste Conclusies:

- De gemiddelde doorlooptijd varieert tussen 28,5 en 65,5 maanden, sterk beïnvloed door projectcomplexiteit en aantal fases in het vergunningsproces.
- Slaagkans en doorlooptijd verschillen aanzienlijk per gemeente.
- Centrumsteden tonen een lagere slaagkans en moeizamere procedures, vooral in gebieden met hoge vastgoedprijzen.
- Bijkomende adviezen en onderzoeken verminderen de slaagkans.
- Duidelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen hebben een positieve impact op slaagkansen.
- Buurten met meer eigenaars, hogeropgeleiden, hogere bevolkingsdichtheid en een hoger aandeel Europeanen hebben over het algemeen een kleinere kans op vergunning

Economische Voordelen:

- Een inkorting van de doorlooptijd met één maand levert een economische meerwaarde op van 9,4 miljoen in Vlaanderen en 12,1 miljoen voor België
- Beroepsprocedures veroorzaken waardeverminderingen, met een gesimuleerd verlies van €0,6 miljoen voor een project van 50 wooneenheden.
- Een toename in de slaagkans van 10% levert vergelijkbare economische voordelen op als een inkorting van de doorlooptijd met één maand

Meer weten?

Geïnteresseerd in de volledige studie? U kunt de studie raadplegen op onze website, inclusief synthesesnota's, presentaties en samenvattingen via <https://lnkd.in/eHvUz4RW>

Laat dit onderzoek een eye-opener zijn voor alle belanghebbenden in de bouwsector en het beleid. Samen kunnen we streven naar geoptimaliseerde vergunningsprocessen en een efficiënter systeem voor residentiële projecten in België.

#Faba #Vergunningen #Studie

De toekomst van beton is hier, en het is groen!

FEDBETON organiseerde op haar Algemene Vergadering een boeiend rondetafelgesprek over de toekomst van beton, en het is groener dan ooit!

De sprekers, Paul Meekels, Afdelingshoofd Expertise Beton en Staal Departement Mobiliteit en Openbare Werken - Vlaamse overheid, Hervé Camerlynck, Directeur FEBELCEM, Olivier Vandooren, Managing Director Buildwise en Eric Leskens, Voorzitter Faba, organiseerden een levendig debat, waarbij ze in real time reageerden op de meningen van de deelnemers dankzij een interactieve vragenlijst. Het was een unieke kans om de stemmen van de industrie te laten samenkomen om een duurzame toekomst vorm te geven.

De discussie was rijk aan inzichten en innovatieve benaderingen waaruit bleek dat de betonindustrie op de goede weg is naar een duurzamere toekomst. Het was inspirerend om deze leiders uit verschillende sectoren samen te zien komen om hun kennis en visies te delen.

Naast de rondetafel konden de deelnemers de discussies uitbreiden en dieper ingaan op de onderwerpen tijdens een gezellige receptie die volgde.

#Faba #Fedbeton

Een inspirerende teambuilding in Le Touquet-Paris-Plage

Faba is verheugd om deel te nemen aan de teambuilding georganiseerd door Embuild Vlaanderen in Le Touquet Paris-Plage, Frankrijk. Dit evenement biedt een unieke gelegenheid om onze teams samen te brengen en samen na te denken over de spannende toekomst van de bouwsector in België.

Naast de verrijkende sessies van reflectie en uitwisseling hebben we ook de kans gehad om de schatten van deze prachtige regio te ontdekken, tot aan het indrukwekkende Citadel van Montreuil-sur-Mer. Deze activiteiten hebben de banden tussen onze teams versterkt en ons geïnspireerd om de komende uitdagingen met nog meer vastberadenheid aan te gaan. We kijken al uit naar het programma van de tweede dag van deze teambuilding!

Een grote dank aan Embuild Vlaanderen voor deze onvergetelijke ervaring van delen, leren en verbinden

Samen zijn we klaar om een stralende toekomst te bouwen voor onze sector en onze gemeenschap.

#Faba #teambuilding #Embuild

CO₂-PRESTATIELADDER

BENOR

TROUW AAN KWALITEIT

Volg ons
op LinkedIn

www.co2-prestatieladder.be

Stop met zoeken,
START MET BOUWEN!

Quality2Build

De zoekmachine van bouwmaterialen
van gecertificeerde kwaliteit!
die u helpt bij het opstellen van uw bestek

Stop met zoeken, start met bouwen!

Quality2Build, de zoekmachine van bouwmaterialen van gecertificeerde kwaliteit die u helpt bij het opstellen van uw bestek!

Gelanceerd door de beheerders van de Belgische kwaliteitsmerken BENOR, ATG en COPRO, beantwoordt Quality2Build aan een groeiende vraag van zowel publieke als

private gebruikers. "Q2B is HET referentieplatform voor de bouwsector. Hiermee kunnen voorschrijvers hun lastenboek opstellen met specifieke eisen op het gebied van de kwaliteit van de gebruikte materialen", zegt Patrice Dresse, secretaris-generaal van de vzw BENOR. "Voor de actoren in de sector moet het raadplegen van deze database een reflex worden. Het succes van een project op

lange termijn hangt immers af van de kwaliteit van de geselecteerde materialen!" Quality2Build bevestigt zich dus als een onmisbaar hulpmiddel voor iedereen die beter en slimmer wil bouwen.

www.quality2build.be, een dynamische online zoekmachine waarin de verschillende bouwmaterialen die onder een certificeringsmerk vallen, per categorie worden vermeld ... Uw bondgenoot voor kwaliteit! ■

Save the date: BENOR Seminarie: Naar een deugdzame integratie van de CO₂-Prestatieladder!

Met genoeg kondigen wij aan dat het jaarlijkse seminarie van BENOR zal plaatsvinden op donderdag 29 augustus 2024 in Brussel.

Dit jaar zullen we de CO₂-Prestatieladder bespreken, een essentieel systeem voor duurzaamheid in de bouwsector. Reserveer deze datum in uw agenda om deel te nemen aan een verrijkende dag, vol met discussies en uitwisselingen over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Verdere informatie, waaronder de precieze locatie en het gedetailleerde programma, zal binnenkort beschikbaar zijn. Mis deze unieke kans niet om uzelf te informeren en te netwerken met experts in het veld. ■

Afschaffing quasi-immuniteit onderaannemers en andere hulppersonen: fundamentele wijziging van de regels inzake aansprakelijkheid in aannemingscontracten

Vanaf 1 januari 2025 treedt Boek 6 'Buitencontractuele Aansprakelijkheid' van het Nieuw Burgerlijk Wetboek in werking, wat enkele belangrijke gevolgen zal hebben voor ondernemingen die actief zijn in de brede bouw – en vastgoedsector.

Één van de meest fundamentele wijzigingen betreft de afschaffing van het juridisch principe dat uitvoeringsagenten (lees: onderaannemers en andere hulppersonen, zoals werknemers en bestuurders) niet zomaar rechtstreeks kunnen aansprakelijk gesteld worden door de bouwheer. In de rechtspraak wordt omschreven dat dit principe als de 'quasi-immuniteit' van uitvoeringsagenten en hulppersonen.

In het kader van dit artikel zullen we eerst en vooral uitleggen waarom de oude regeling zo van belang was in de praktijk, en hoe deze zich verhoudt tot de nieuwe regeling

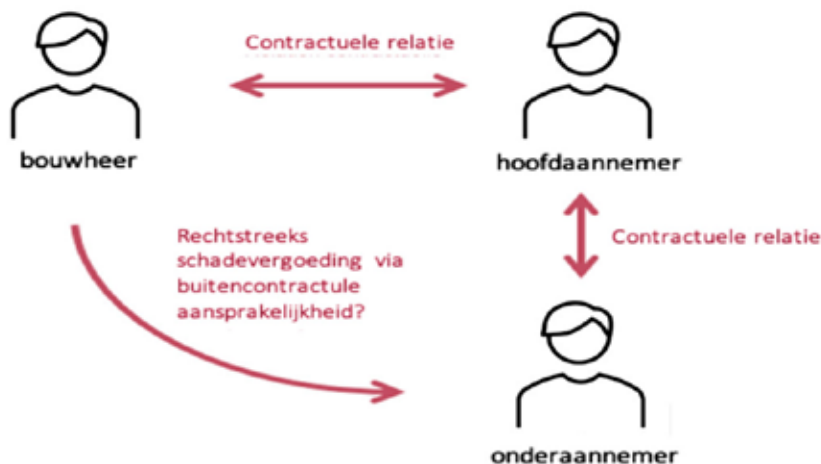
die vanaf 1 januari 2025 in voege treedt. Tenslotte gaan we dieper in op de gevolgen en de risico's van de nieuwe regeling en hoe u als aannemer hier het best (contractueel) op anticipeert.

Huidige regeling (tot en met 31 december 2024): onderaannemers en andere hulppersonen kunnen slechts in uitzonderlijke gevallen rechtstreeks worden aangesproken door de bouwheer

Wanneer iemand een fout maakt en daardoor schade veroorzaakt, kan de benadeelde partij schadevergoeding eisen van deze persoon. Dit kan op twee manieren: via buitencontractuele aansprakelijkheid, waarbij er geen contractuele band bestaat tussen de betrokken personen, en via contractuele aansprakelijkheid, waarbij de fout een schending van een contractuele verplichting is.

In het geval van een klassieke aannemingsovereenkomst, dienen we een onderscheid te maken tussen drie partijen: de bouwheer (opdrachtgever), de hoofdaannemer, en de onderaannemer. De bouwheer geeft een opdracht aan de hoofdaannemer, die vervolgens een deel of het geheel van deze opdracht kan uitbesteden aan een onderaannemer. **Zoals in het onderstaande schema** te zien is, bestaat er een contractuele relatie tussen de bouwheer en de hoofdaannemer, en tussen de hoofdaannemer en de onderaannemer. Tussen de bouwheer en de onderaannemer bestaat echter geen contractuele relatie.

Ingevolge vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie, dient men in deze situatie rekening te houden met twee belangrijke principes, m.n. **(1) het verbod op samenloop** van contractuele en buitencontractuele

aansprakelijkheid en (2) het **cumulativiteitscriterium** inzake buitencontractuele aansprakelijkheid.

A. Het samenloopverbod

Deze regel houdt in dat wanneer betrokkenen een **contractuele band** hebben met elkaar, zij in principe **enkel** een beroep doen op de regels inzake **contractuele aansprakelijkheid** om van elkaar een schadevergoeding te bekomen. In ons voorbeeld betekent dit dat de contractuele relatie tussen hoofdaannemer en bouwheer hen **in principe verhindert** om terzelfdertijd gebruik te maken van de regels inzake **buitencontractuele aansprakelijkheid**.

In het geval de hoofdaannemer een fout maakt die schade veroorzaakt, dan kan de bouwheer in ons voorbeeld slechts één pad bewandelen om een schadevergoeding te bekomen. Eens hij de keuze heeft gemaakt, dan kan hij daar later niet meer op terugkomen.

B. Het cumulativiteitscriterium

Het verhaal is evenwel helemaal anders wanneer de onderaannemer een fout begaat die schade veroorzaakt. Aangezien de bouwheer en de onderaannemer **geen contractuele band** met elkaar hebben, kan eerstgenoemde zich **niet** beroepen op de regels inzake contractuele aansprakelijkheid om een schadevergoeding te bekomen. De bouwheer zal zijn vorderingen in dit geval moeten baseren op de regels inzake **buitencontractuele aansprakelijkheid**. Dit is evenwel minder vanzelfsprekend dan het lijkt. Een onderaannemer kan – ingevolge vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie – immers slechts buitencontractueel aansprakelijk gesteld worden als **ook de hoofdaannemer buitencontractueel zou kunnen worden aangesproken**

C. Resultaat: de onderaannemer kan slechts in zéér uitzonderlijke gevallen rechtstreeks door de bouwheer worden aangesproken (=quasi-immuniteit van de onderaannemer)

Omdat de hoofdaannemer door het samenloopverbod meestal alleen contractueel kan worden aangesproken, kan de bouwheer de onderaannemer bijna nooit rechtstreeks aansprakelijk stellen. De onderaannemer is dus quasi-immuun tegen de vorderingen van de bouwheer, behoudens in het geval er sprake is van een uitzonderingssituatie die het samenloopverbod buiten spel zet:

- Wanneer de fout niet alleen een contractbreuk is, maar ook gedrag omvat dat niet als normaal en zorgvuldig kan worden beschouwd.
- Wanneer de fout ook een strafrechtelijk misdrijf is.

In voormelde gevallen kunnen zowel de hoofdaannemer als de onderaannemer rechtstreeks buitencontractueel aansprakelijk worden gesteld, waardoor de bouwheer ook recht-

streeks schadevergoeding van de onderaannemer kan eisen. Het spreekt evenwel voor zich dat deze situaties zich slechts zéér uitzonderlijk voordoen in de praktijk, reden waarom daar bijna nooit sprake van is.

Nieuwe regeling vanaf 1 januari 2025: er komt een einde aan de quasi-immuniteit van de onderaannemer en andere hulppersonen

De hervorming van boek 6 maakt een einde aan samenloopverbod, en dit omwille van het feit dat contractspartijen vanaf 1 januari 2025 vrij zijn om te kiezen op welke aansprakelijkheidsregeling ze hun vorderingen baseren. Dit betekent dat men – in het geval er sprake is van een contractuele relatie tussen hoofdaannemer en bouwheer – dus niet langer verplicht zal zijn om de schadevergoeding te bekomen via de regels inzake contractuele aansprakelijkheid. Men zal vanaf 1 januari 2025 er dus eveneens voor kunnen kiezen om een schadevergoeding te bekomen via buitencontractuele weg, zonder daarbij rekening te moeten houden met de reeds hiervoor omschreven vereisten inzake cumulativiteit.

Hoewel de afschaffing van quasi-immuniteit van de onderaannemer een goede zaak is voor de bouwheer, brengt dit wél een aantal nieuwe aansprakelijkheidsrisico's met zich mee voor hoofd – en onderaannemer, werknemers, bestuurders en zelfstandigen. Hieronder gaan we kort in op deze risico's en de manier waarop men hier als onderneming het best (contractueel) op anticipeert. ■■■

Einde deel 1, wordt vervolgd in het volgende Faba-magazine

Studiereis van de UASW naar Kopenhagen

De reis naar Kopenhagen was een onvergetelijke ervaring voor de Unie van Aannemers van Spoorwegwerken, die een stad vol geschiedenis en cultuur ontdekte.

Bij hun aankomst werden ze verwelkomd door de unieke charme van de Deense hoofdstad. De volgende dag begonnen ze met een verkenning te voet van het historische centrum van Kopenhagen, met zijn geplaveide straatjes, majestueuze kerken en charmante pleinen. Ze bezochten het Rosenborg-kasteel, waar de kroonjuwelen van Denemarken worden bewaard, en daarna de aristocratische wijk rond het Amalienborg-paleis. De wandeling door Nyhavn, beroemd om zijn met gekleurde huizen omzoom-

de kanaal, werd gevolgd door een stop aan de waterkant om de Kleine Zeemeermin te bewonderen. Een traditionele lunch met smørrebrød bood een culinaire onderdompeling, waarna een rondvaart door de kanalen de harmonie tussen historisch erfgoed en eigentijdse architectuur van de stad onthulde. De dag werd afgesloten met een diner in een restaurant in het historische centrum. De volgende dag staken ze de Sont over via de brug-tunnel, een technologische prestatie, om Malmö in Zweden te bezoeken. Daar ontdekten ze het historische centrum, de ecologische wijk Västra Hamnen en genoten ze van een lokale lunch. Op de terugweg naar Denemarken maakten ze

een stop in Dragør, een schilderachtig havenstadje, voordat ze de dag afsloten met een spectaculaire avond in het Wallmans-theater, met een mix van muziek, dans en acrobatiek. De vierde dag verkenden ze Kopenhagen per fiets, waarbij ze de alternatieve wijken Vesterbro en Christiania doorkruisten, gevolgd door een lunch langs het kanaal van Christianshavn. De dag werd afgesloten met een bezoek aan het attractiepark Tivoli, waar ze dineerden in een restaurant in het park. Op de laatste dag verlieten ze Kopenhagen, met onvergetelijke herinneringen en een diepe waardering voor deze dynamische stad, en met de wens om terug te keren om meer van haar schatten te ontdekken. ■

Studiereis Faba naar Lissabon

In oktober 2024 nodigt de Faba haar leden uit voor een onvergetelijke ervaring in Lissabon.

Al op de tweede dag, na een verklikkend ontbijt, vertrekt u voor een bijzondere en culinaire verkenning van het historische centrum met Explore Gourmet Lisbon. Geschiedenis, archi-

tectuur, kunst en traditionele specialiteiten zullen de hele dag door uw parcours door de pittoreske wijken van de stad kleuren. U luncht op de markt van Ribeira, neemt een rit met een historische tram, bezoekt het kasteel Sao Jorge en ontdekt de middeleeuwse wijk Alfama. Het diner vindt plaats in een restaurant in het

centrum. De volgende dagen verkent u Sintra, Setúbal en het natuurpark Serra da Arrábida, en sluit u af met een fietstocht naar Belém.

Inschrijving via het formulier via volgende link: <https://www.faba.be/studiereis-lissabon> ■

In augustus 2022 vond de Family Day van Faba plaats in Walibi, waar leden konden genieten van sensationele attracties. Dit jaar staan er echter geen achtbanen op het programma, maar wel dieren uit alle hoeken van de wereld en de meest ongelooflijke decors!

De Family Day van Faba 2024 vindt plaats op 24 augustus in Pairi Daiza! De leden van de Federatie zijn uitgenodigd om hun tickets te reserveren voor deze dag vol plezier en ontdekkingen met het hele gezin. Een buffetlunch wordt geserveerd in de Dôme, een speciaal voor de gelegenheid geprivatiseerde ruimte van het park!

De leden hebben massaal gereageerd op de uitnodiging, want het evenement is al uitverkocht! We bedanken onze leden voor hun enthousiasme en kijken ernaar uit om dit gezellige moment met jullie te delen!

De Family Day van Faba is terug!

WEDSTRIJD :

2x5 gratis tickets voor de Family Day van Faba te winnen! !

Heeft u geen kans gehad om tickets te reserveren? Probeer dan 5 gratis plaatsen te winnen voor de Family Day 2024 in Pairi Daiza door deel te nemen aan onze wedstrijd!

Om kans te maken, moet u aan alle volgende voorwaarden voldoen:

- Lid zijn van de Faba
- Geabonneerd zijn op de LinkedIn-pagina van Faba
- Het LinkedIn-bericht over de wedstrijd liken
- Reageren op het bericht en geven aan met wie u naar de Family Day zou komen
- Nog geen tickets voor het evenement hebben besteld

Er worden twee winnaars getrokken uit de deelnemers! Veel succes! ■

Stop met zoeken
Start met bouwen!

www.quality2build.be

Quality2Build

De **zoekmachine** van bouwmaterialen
van gecertificeerde kwaliteit...

...die u helpt bij het
opstellen van uw **bestek!**

Scan om toegang
te krijgen tot Q2B

BENOR

TROUW AAN KWALITEIT

